

UAB ALYTAUS REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

Metinis pranešimas

2020

Turinys

1.	Svarbiausi bendrovės 2020 metų įvykiai	4
2.	Įvadinis žodis	5
3.	Bendrovės valdymas ir struktūra	6
4.	Bendrovės valdybos nariai 2020 metais	7
5.	Bendrovės valdymo struktūra	8
6.	Bendrovės ūkinė veikla	9
6.1.	Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas ir Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas	9
6.2.	Atliekų tvarkymo būklė 2020 metais ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita.....	10
6.3.	Rūšiuojamasis atliekų surinkimas	13
6.3.1.	Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas	13
6.3.2.	Maisto/virtuvės atliekų surinkimas.....	15
6.3.3.	Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas	18
6.4.	Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla.....	19
6.5.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla.....	21
6.6.	Rūšiavimo centrų veikla	22
6.7.	Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai	26
6.7.1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginiai	26
6.7.2.	Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba.....	28
6.8.	Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas	30
6.9.	Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija.....	31
6.10.	Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo.....	32
6.11.	Kiti vykdyti tyrimai	32
7.	Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė.....	33
7.1.	Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais	33
7.2.	Atliekų turėtojų kontrolė	33
7.3.	Daugiabučių namų pakuočių atliekų ir likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas	34
7.4.	Juridinių asmenų likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas.....	35
7.5.	Rūšiavimas sodų bendrijose	35
8.	Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2020 metais	36
8.1.	Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai	36
8.2.	Rinkliavos administravimo veikla	41
8.2.1.	Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas	41
8.2.2.	Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka.....	44
9.	Viešieji pirkimai	47
9.1.	Viešųjų pirkimų apimtis	47
9.2.	Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai	48
9.3.	Viešieji pirkimai per centrinę perkančiąją organizaciją	49

9.4.	Mažos vertės pirkimai	49
10.	Visuomenės informavimas ir aplinkosauginis švietimas.....	49
11.	Projektų įgyvendinimas	53
11.1.	Projektų, finansuojamų ES lėšomis, įgyvendinimas.....	53
11.1.1.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“, projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001.....	53
11.1.2.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų raj. ir Birštono sav.)“, projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005.....	56
11.1.3.	„Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto/virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“, projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0002.....	57
11.1.4.	„Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“ ar	58
11.1.5.	„Įmonės darbuotojų mokymasis“ pagal priemonę „Kompetencijų vaučeris“	59
12.	Veiklos prognozės	60

1. Svarbiausi bendrovės 2020 metų įvykiai

Įrengtas ir pradėtas eksploatuoti Viečiūnų rūšiavimo centras

Bendrovė sertifikuota pagal ISO standartą 9001:2015 ir persertifikuota pagal ISO 14001:2015

Alytaus mieste pradėtas atskiras tekstilės atliekų surinkimas

Baigtas konteinerinių aikštelių įrengimo pirmasis etapas - iš viso įrengta 209 konteinerinės aikštelės prie daugiabučių namų

Įrengta regioninio sąvartyno trečia sekcija

2. Įvadinis žodis

Europa renkasi žiedinę ekonomiką, žaliąjį kursą, atsinaujinančius išteklius, žaliąją energetiką, atliekų tvarkymą, kaip medžiagų ir produktų atgavimo galimybę. Daugybė idėjų ir puikių, gražių skaičių skrodžia informacinę erdvę. Daugybė idėjų atliekų tvarkymo srityje perkeliama iš tų laikų, kai Lietuva tik pradėjo žengti ES narystės link ir tampa naujomis. Beveik visi tie 30-ties metų istorijos tikslai liko neįgyvendinti, nepasiekti arba dabar nebeatrodo labai veiksmingi ir patrauklūs.

Pasaulį užplūdo plastiko atliekos – nevaldomai ir be jokios aiškos tvarkymo strategijos. Laisva ir globali rinka nušlavė visas gražias aplinkosaugines idėjas, o plastiko atliekos ir mikroplastikas tapo visų ekosistemų neišvengiamu elementu.

Tik 2 proc. viso pasaulinio plastiko yra perdirbama ir vėl tampa produktais - kiti 30 proc. plaukia į jūras, 30 proc. pašalinama sąvartynuose ir likusi dalis sudeginama. Tik Lietuva tapo viso pasaulio plastiko perdirbimo lydere pasiekusi 74 proc. perdirbimo rodiklį ir vietoje pagyrų sulaukusi pašaipų ir užsitarnavusi neskaidraus atliekų tvarkymo valstybės įvaizdį.

Alytaus regionas 2020 metais pasiekė Europos Sąjungos žiedinės ekonomikos 2030 metų atliekų tvarkymo užduotis – perdirbo 73 proc. ir pašalino sąvartyne tik 10 proc. visų komunalinių atliekų. Jeigu ne pandemija, galėtume surengti smagų vakarėlį šiam pasiekimui pažymėti. Akivaizdu, kad tai didžiulis visų savivaldybių ir ARATC bendro darbo rezultatas ir milžiniškas pasiekimas.

Bet ar tikrai širdis užplūdo begalinis džiaugsmas ir pasitenkinimas? Ar tikrai jaučiamės, kad gyvename labai švariai ir puikiai rūšiuojame? Ar tikrai esame tikri, kad mūsų išrūšiuotos atliekos buvo perdirbtos ir gavo naują gyvybę? Vargu...

Amžinas klausimas: kas gali pakeisti žmones ir motyvuoti juos kitokiam gyvenimui? Kaip tyčiojomės iš atliekų tvarkytojų - taip ir tyčiojamės. Kaip nerūšiavo daugiabučių namų gyventojai - taip ir nerūšiuoja. Kaip vežėme į miškus statybines atliekas - taip ir vežame. Kaip nerūšiovome maisto atliekų, nes viską suvalgėme - taip ir toliau valgome.

Ir tada suvoki, kad gražūs ir iškalbingi skaičiai negali išsaugoti pasaulio ir mūsų vaikų bei anūkų ateities. Jie neparodo tikrųjų mūsų pastangų, siekių ir intencijų. Nelabai tie skaičiai mus pakeitė ir nelabai jau persistengėme jų siekdami

Bet šiandien - mūsų kieme šventė.

Dėkojame savivaldybėms, nuolat rėmė, palaikė ir pasitikėjo, kad ARATC galėjo prisidėti prie modernios bendruomenės ir atliekų tvarkymo infrastruktūros kūrimo.

Dėkojame visiems gyventojams, kurie nors ir yra teršėjai, tačiau solidariai, pagal savo turimo turto dydį, finansuoja visą atliekų tvarkymo sistemą ir šiuo savo solidarumu prisideda prie senelio slaugymo ar naujagimio auginimo. Dėkojame, kad rūšiuojate ir kitus skatinate tą daryti, kad džiaugiatės, jog galite gyventi švarioje aplinkoje.

Dėkojame visiems ARATC ir kitų įmonių, tvarkančių atliekas regione, darbuotojams, ištikus metus, savaitgaliais ir švenčių dienomis savo nuoširdžiu darbu prisidedantiems, kad regiono gyventojai ir daugybė turistų bei svečių jaustųsi jaukiai ir gerai.

ARATC valdybos pirmininkė

Vida Mačernienė

ARATC direktorius

Algirdas Reipas

UAB ARATC įstatinis kapitalas – 463.392 Eur

Alytaus miesto savivaldybė 31%

Alytaus rajono savivaldybė 14%

Birštono savivaldybė 2%

Druskininkų savivaldybė 12 %

Prienų rajono savivaldybė 15 %

Lazdijų rajono savivaldybė 12%

Varėnos rajono savivaldybė 14%

4. Bendrovės valdybos nariai 2020 metais buvo

Vida Mačernienė, valdybos pirmininkė, Alytaus miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja

Agnė Baranauskaitė, valdybos pirmininkės pavaduotoja, Druskininkų savivaldybės administracijos Ūkio ir turto valdymo skyriaus vedėja

Romualdas Paulauskas, Alytaus miesto savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas

Egidijus Zaleskis, Varėnos rajono savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vedėjas

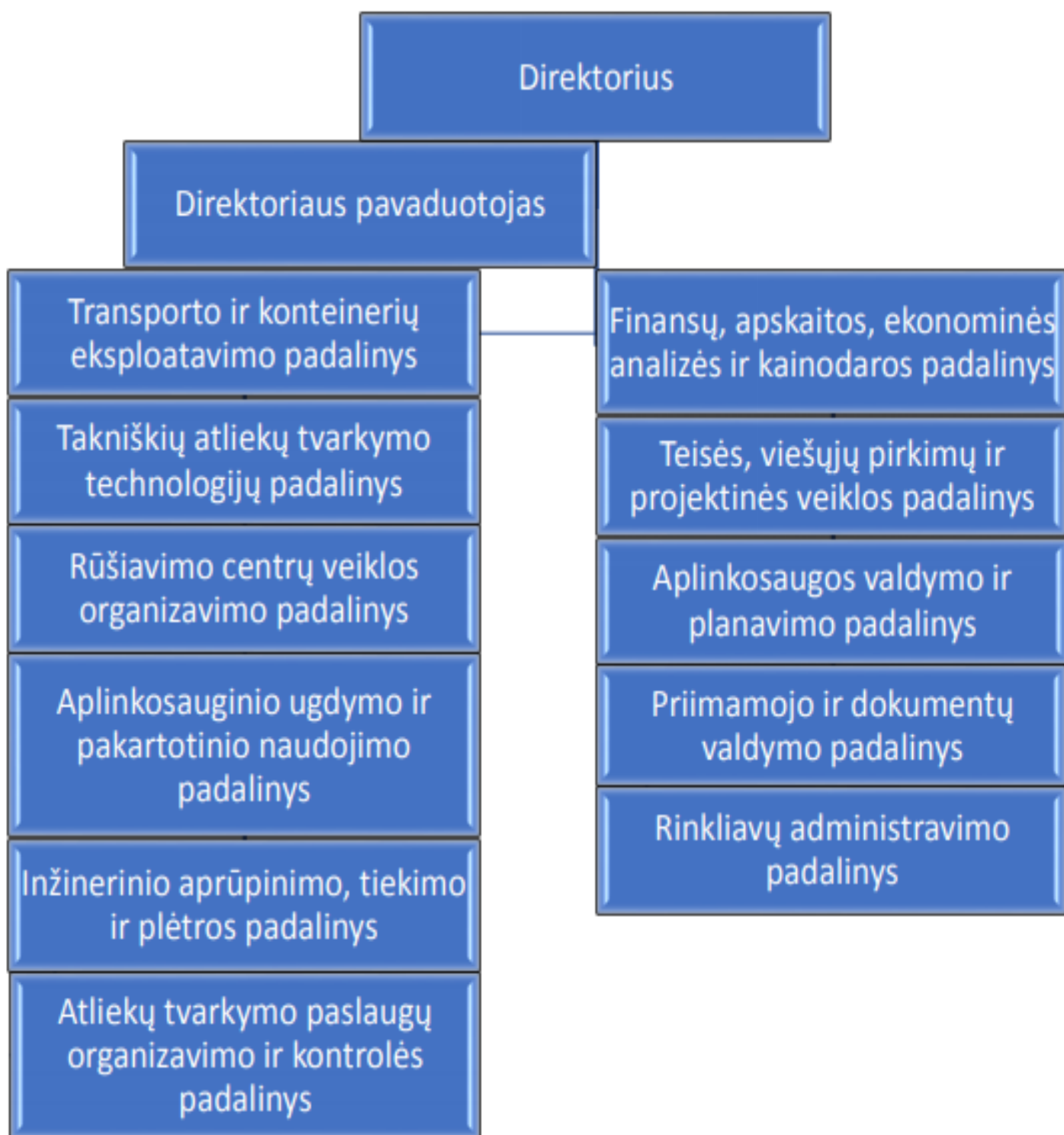
Jovita Tirvienė, Birštono savivaldybės administracijos direktorė

Rita Zmitrulevičienė, Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausioji specialistė

Indrė Adomynienė, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus vedėja

Jūratė Zailskienė, Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė

5. Bendrovės valdymo struktūra

6. Bendrovės ūkinė veikla

6.1. Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas ir Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui keliamos užduotys ir tikslai yra suformuoti 2013 metų birželio 12 dieną Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr.51/6S-148 patvirtintu Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo planu 2014-2020 metams. Šis planas 2020 metais buvo keičiamas du kartus. Šiais pakeitimais Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metų priemonių lentelė papildyta priemonėmis, skatinančiomis atliekų perdirbimą ir aplinkos kokybės gerinimą.

2020 metais Alytaus regione veikė visa plane numatyta infrastruktūra: 19 rūšiavimo centrų, kuriuose surenkamos didelių gabaritų bei kitos atliekos, 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo linija, biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba, inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija, daiktų mainų punktai rūšiavimo centruose. Taip pat 2020 m. rugsėjo mėnesį pradėtas eksploatuoti dar vienas rūšiavimo centras Druskininkų savivaldybėje.

2020 metais paruošimo naudoti pakartotinai veikla buvo vykdoma ne tik rūšiavimo centruose esančiuose „Mainukuose“, bet ir daiktų ruošimo pakartotinai naudoti centre „TikoTiks“.

2020 metais nupirkti konteineriai tekstilės atliekoms surinkti, o lapkričio mėnesį Alytaus mieste pradėtas šių atliekų surinkimas. Surinktos tekstilės atliekos pakartotiniam naudojimui ruošiamos „TikoTiks“ centre.

2020 metais sėkmingai buvo tęsiamas atskiras rūšiuojamasis maisto/virtuvės atliekų surinkimas ne tik iš Alytaus regiono miestų individualių ir daugiabučių namų gyventojų, bet ir iš biudžetinių savivaldybių įstaigų ir kitų įmonių: ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos. Surinktos maisto atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba.

Eksploatuota regioninė mechaninio biologinio apdorojimo infrastruktūra netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę ir biologiškai skaidžių komunalinių atliekų atskyrimui bei biologiškai skaidžių komunalinių atliekų apdorojimui.

Atskirtos netinkamos perdirbti ir energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos vežamos deginti į UAB „Fortum Klaipėda“.

Visi atliekų turėtojai regione aprūpinti rūšiavimo priemonėmis, atliekos iš gyventojų rūšiavimo centruose bei žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse priimamos nemokamai.

Visiems bendrovės eksploatuojamiems įrenginiams yra gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, kurie leidžia vykdyti veiklą juose.

Visi įmonės padaliniai registruoti atliekų tvarkytojų valstybės registre. Turimus atliekų tvarkymo kodus (padaliniuose tvarkomas atliekas) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje pagal nuorodą: <https://atvr.am.lt>.

Įmonė turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri leidžia surinkti ir laikyti pavojingas atliekas eksploatuojamuose rūšiavimo centruose bei surinkti ir šalinti pavojingas atliekas inertinių atliekų apdorojimo aikštelės asbesto šalinimo sekcijoje.

Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, sąrašą, išskirdama pakuotes mišrių komunalinių atliekų apdorojimo procese, užsiregistravusi gamintojų ir importuotojų registre, gavusi veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba tvarkyti trečios kategorijos šalutinius

Tiko Tiks kompostas keliauja į gyventojų daržus

gyvūninius produktus ir veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę vežti šalutinių gyvūninių produktų ir (ar) jų gaminių.

Bendrovė yra įsidiegusi aplinkos vadybos sistemą pagal LST EN ISO 14001:2015 standartą, 2020 metais persertifikuota ir gautas sertifikatas, kuris galioja iki 2023 metų spalio 31 dienos. Taip pat Bendrovė įsidiegė ir 2020 metais buvo sertifikuota pagal LST EN ISO 9001:2015 standartą. Bendrovė, rūpindamasi švarios ir sveikos aplinkos išsaugojimu bei aplinkos kokybės gerinimu, įsipareigoja Alytaus regiono savivaldybių teritorijose teikti kokybiškas ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančias paslaugas.

Visų aukščiau minimų priemonių vykdymas, siekiant įgyvendinti tikslus, lėmė ir kiekybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą.

Visose Alytaus regiono savivaldybėse įgyvendinta užduotis, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Regiono paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti 64,52 % komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų.

2020 metais tvarkant komunalines atliekas įgyvendintos žiedinės ekonomikos užduotys: 90 % regione susidariusių komunalinių atliekų perdirbtos ir panaudotos; tik 10 % komunalinių atliekų buvo pašalinta nepavojingų atliekų sąvartyne.

6.2. Atliekų tvarkymo būklė 2020 m. ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita

2020 m. Alytaus regione susidarė ir buvo sutvarkyta 78 258 tonų komunalinių (įskaitant ir organines bei popieriaus atliekas sukompostuotas, sudegintas ar panaudotas energijai gaminti namų ūkiuose). Iš jų tik 8 071 t pašalinta sąvartyne - likusios perdirbtos ar panaudotos.

2020 m. susidariusių komunalinių atliekų kiekis skaičiuotas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/851 preambulės 10 dalimi, kurioje sakoma, kad komunalinėmis atliekomis laikoma tai, kas atitinka į atliekų sąrašo 15 01 ir 20 skyrius įtrauktų atliekų rūšis bei po mechaninio-biologinio atliekų apdorojimo susidarancios atliekos, kurios identifikuojamos atitinkamais atliekų tvarkymo taisyklių 1 priedo 19 skyriaus kodais.

Todėl apskaitoje nebeliko statybinių, padangų ir kai kurių pavojingų sutvarkytų atliekų. Dėl šios priežasties, 2020 metais regione komunalinių atliekų, palyginus su 2019 metų kiekiu, susidarė 3 203 t mažiau.

1 lentelė. Komunalinių atliekų apskaita pagal tvarkymo būdus Alytaus regione

Metai		Komunalinių atliekų kiekiai t/metus			
		2017	2018	2019	2020
1	Paruošta naudoti pakartotinai komunalinių atliekų	-	-	-	76
2	Išrūšiuota perdirbti komunalinių atliekų	16 566	18 515	20 137	18 585
3	Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	12 384	10 806	13 294	13 404
4	Sukompostuota įrenginiuose	23 277	23 210	21 528	28 722
5	Sukompostuota namų ūkiuose	9 400	9 400	9 400	9 400
6	Pašalinta komunalinių atliekų sąvartyne	19 747	19 934	17 102	8 071
7	Viso komunalinių atliekų	81 374	81 865	81 461	78 258
8	Pakartotinai panaudota ir perdirbta komunalinių atliekų %	61	62	63	73
9	Perdirbta ir panaudota komunalinių atliekų %	76	76	79	90

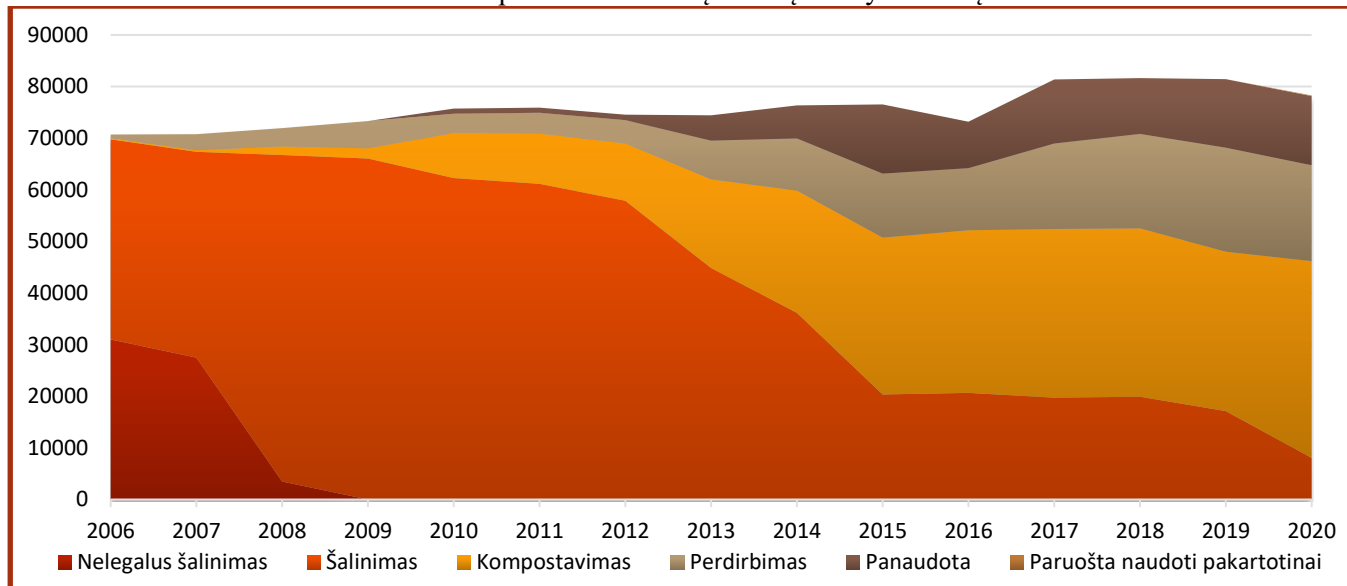
Metinis pranešimas 2020

Alytaus regione perdirbta 73 proc. visų komunalinių atliekų t. y. 10 proc. daugiau nei 2019 metais ir 8 proc. daugiau nei nustatytas perdirbimo barjeras, o atliekų šalinimo užduotis, nustatyta 2035 metams, įgyvendinta jau 2020 metais.

Ateinantiems metams užduotis - išlaikyti pasiektą lygį, tačiau tai bus itin sudėtinga, kadangi bus keičiama užduočių įvykdymo skaičiavimo metodika, kuri gali ženkliai pakeisti rezultatus.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 metų pradžioje Alytaus regione gyventojų skaičius buvo 163 942. Tačiau atliekų susidarymui didžiulę reikšmę turi vasaros rezidencijose susidarančios atliekos ir turistų sugeneruotos atliekos.

1 pav. Komunalinių atliekų tvarkymo būdų dinamika 2006 – 2020 metais

2 lentelė. Sutvarkyta komunalinių atliekų kg/vienam statistiniam gyventojui per metus

Metai		Alytaus regionas			Lietuva	ES Vidurkis*
		2018	2019	2020	2019	2019
1	Surinkta ir perdirbta antrinių žaliavų	110	121	113	130	152
2	Sukompostuota	193	186	233	104	87
3	Panaudota energijos gamybai ir kitaip	64	80	82	64	131
4	Pašalinta sąvartyne	118	103	49	114**	110**
5	Viso komunalinių atliekų	485	490	477	472	502

*Eurostat duomenys 27 šalių vidurkis

** 2018 metų duomenys, Eurostat duomenų apie 2019 metus nėra

Metinis pranešimas 2020

3 lentelė. Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo rezultatai Alytaus regione

Savivaldybė	Pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis kg vienam statistiniam gyventojui per metus		Pokytis +/- kg/gyventojui
	2019 m.	2020 m.	
Alytaus m.	30,03	33,27	3,24
Alytaus r.	67,49	72,43	4,94
Birštono	54,76	56,97	2,21
Druskininkų	59,67	55,98	-3,69
Lazdijų r.	55,49	60,11	4,62
Prienų r.	60,78	63,77	2,99
Varėnos r.	42,82	47,75	4,93
Viso regione	49,33	52,33	3,00

Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo rezultatai rūšiavimo konteneriais, rodo, kad Alytaus regione vidutiniškai vienam statistiniam gyventojui tenka apie 52 kg pakuočių ir antrinių žaliavų. Tai yra 3 kg daugiau negu 2019 m. Druskininkų savivaldybėje, vienintelėje regione, rūšiavimo apimtys sumažėjo 3,69 kg, tačiau prasčiausiai rūšiuojama Alytaus miesto savivaldybėje, kur rezultatai dvigubai blogesni nei vidutiniškai regione.

Putų polistirolų perdirbimas – naujas ARATC projektas

Pastebima, kad geriausiai rūšiuoti namuose 2020 metais sekėsi Alytaus rajono savivaldybės gyventojams. Būtent šioje savivaldybėje 2020 metais matyti didžiausia pažanga. Labai panaši pažanga stebima ir Varėnos bei Lazdijų rajonų savivaldybėse.

2020 metais Alytaus regione vienas namų ūkis vidutiniškai išrūšiojo 92,06 kg pakuočių ir antrinių žaliavų t. y. 4,12 kg daugiau nei 2019 metais.

Skirtumas tarp individualių namų ir daugiabučių namų rūšiavimo skiriasi beveik du kartus. Daugiabučių namų rūšiavimas negerėja - išrūšiuojama tik 59,36 kg, kai tuo tarpu vienas individualus namų ūkis išrūšiuoja 122,11 kg.

4 lentelė. Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimas skirtinguose namų ūkiuose

Savivaldybė	Išrūšiuota namų ūkiuose pakuočių ir antrinių žaliavų tonomis			Išrūšiuota pakuočių ir antrinių žaliavų vienam namų ūkiui, kg		
	Iš viso	Individualiais konteneriais	Kolektyviniais konteneriais	Individualių namų	Daugiabučių	Vidutiniškai
Alytaus m.	1 659,91	710,82	949,09	192,08	40,95	61,76
Alytaus r.	1 874,902	1 611,26	263,642	132,70	159,72	135,93
Birštono	231,656	101,54	130,116	98,98	105,70	102,64
Druskininkų	1 070,42	413,14	657,28	116,51	81,94	92,54
Lazdijų r.	1 101,51	957,09	144,42	103,72	69,62	97,46
Prienų r.	1 645,51	1 324,01	321,50	133,70	92,93	123,14
Varėnos r.	995,376	811,36	184,016	89,85	36,60	70,80
Alytaus regionas	8 579,284	5 929,22	2 650,064	122,11	59,36	92,06

Geriausi daugiabučių namų rūšiavimo rezultatai išliko Alytaus rajono, Birštono ir Prienų rajono savivaldybėse. Tai matyt įvyko todėl, kad čia anksčiausiai buvo pastatytos kontenerinės aikštelės ir savivaldybės dėjo didžiules pastangas rūšiavimui gerinti. Alytaus rajono ir Birštono savivaldybių daugiabučiai rūšiojo geriau nei individualūs namų ūkiai.

6.3 Rūšiuojamasis atliekų surinkimas

6.3.1. Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas

Alytaus regione gyventojams sudarytos tinkamos sąlygos rūšiuoti pakuotes ir antrines žaliavas jų susidarymo vietoje. Individualių namų gyventojai aprūpinti individualiais rūšiavimo konteneriais skirtais plastikui, popieriui ir metalui bei stiklo konteneriais.

Pastaruoju metu viešojoje erdvėje pasirodo gyventojus klaidinanti informacija, kad šie konteneriai skirti tik pakuočių atliekoms, tačiau pagal atliekų tvarkymo įstatymą, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymą visiems komunalinių atliekų turėtojams turi būti užtikrintas aprūpinimas antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo, įskaitant pakuočių atliekas) rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis.

Gamintojai ir importuotojai nuolat vengia pareigos finansuoti pakuočių ir gaminių tvarkymą ir teisybės tenka ieškoti teismuose.

5 lentelė. Gyventojų rūšiavimo konteneriai Alytaus regione 2020 m.

Savivaldybė	Kolektyviniai konteneriai vnt. 2020 m.				Konteneriai individualioms namų valdoms 2020 m.	
	Stiklas	Popierius	Plastikas	Popierius Plastikas Metalas	Rūšiavimo konteneriai	Stiklo konteneriai
Alytaus miesto	176	178	187	47	3 848	3 940
Alytaus rajono	308	115	114	200	8 775	8 517
Birštono	36	36	36	2	659	653
Druskininkų	95	72	73	57	3 290	3 261
Lazdijų rajono	213	63	63	204	7 156	7 106
Prienų rajono	299	99	99	202	8 444	8 439
Varėnos rajono	66	65	65	350	6 213	6 203
Viso regione:	1 193	628	637	862	38 385	38 119

Rūšiavimo kontenerių pirkimas užsitęsia, gyventojai reiškia nepasitenkinimą, nors gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga dalyvauti organizuojant visų pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, apmokėti pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti ir naudojimo išlaidas, sudaryti bendradarbiavimo sutartis su visomis

savivaldybėmis (arba komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriais). Šios pareigos organizacijos laikosi tik iš dalies.

Darželio „Vyturėlis“ vaikai iš „TikoTiks“ centro gautus marškinėlius paverčia „aukštąja mada“

2020 m. bendrovė matydama, kad bendradarbiavimo sutartys nėra vykdomos, pati nupirko 400 vnt. rūšiavimo konteinerių individualių namų gyventojams, dar 800 vnt. pirkimas pradėtas metų pabaigoje. Visus trūkstamus rūšiavimo konteinerius gyventojams numatyta pastatyti pirmąjį 2021 metų ketvirtį.

Naujos konteinerių aikštelės, modernūs konteineriai, pozityviau nuteikia gyventojus, skatina juos rūšiuoti.

Nuo eksploatuojamų aikštelių buvo nuimti 144 vnt. varpų komplektai, kurie savo išvaizda nepuošė miestų. Senieji kolektyviniai varpo formos konteineriai yra

atnaujinti ir yra statomi viešose vietose, švietimo įstaigose, kolektyvinėse aikštelėse pagal poreikį.

6 lentelė. Visais įmanomais būdais surinktų pakuočių ir antrinių žaliavų kiekiai, t.

Savivaldybės	Iš gyventojų (individualūs, varpeliai)		Juridiniai asmenys		Didelių gabaritų atliekų aikštelės		Taromatai		ARATC Rūšiavimo linija	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Alytaus m.	1 514	1 660	2 107	1 955	260	257	551	572	320	298
Alytaus r.	1 765	1 875	358	251	85	82	54	49	136	143
Birštono	225	232	57	83	52	72	52	49	35	32
Druskininkų	1 155	1 070	216	277	139	145	213	217	151	141
Lazdijų r.	1 037	1 102	27	79	77	93	118	124	83	86
Prienų r.	1 587	1 646	108	160	257	433	150	149	130	125
Varėnos r.	911	995	70	107	137	168	185	189	107	112
Viso:	8 195	8 579	2 943*	2 912*	1 007	1 250	1 323	1 348	962	936

* Pakuočių ir antrinių žaliavų kiekiai be Rimi, Maxima ir Iki prekybos centrų (duomenų nepateikė).

Regiono gyventojai antrines žaliavas ir pakuotes gali pristatyti į regione eksploatuojamas didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikšteles bei naudotis užstato sistema.

7 lentelė. Bendras visomis priemonėmis surinktas pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis iš gyventojų

Savivaldybės	Bendras visomis priemonėmis surinktas pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis kg vienam statistiniam gyventojui per metus			
	2019 m		2020 m	
Alytaus m.	2 325	46,60	2 489	49,89
Alytaus r.	1 904	73,56	2 006	77,50
Birštono	329	80,91	352	86,49
Druskininkų	1 507	78,81	1 432	74,89
Lazdijų r.	1 232	67,23	1 319	71,99
Prienų r.	1 994	77,27	2 228	86,33
Varėnos r.	1 233	59,15	1 352	64,86
Viso:	10 525	64,20	11 178	68,18

Duomenys apie visomis priemonėmis surenkamus antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių, kiekius rodo, kad regione vienas gyventojas 2020 metais išrūšiavo 68,18 kg t. y. 3,98 kg daugiau nei 2019 metais. Geriausiai rūšiavo Birštono ir Prienų rajono savivaldybių gyventojai.

2020 m. įvairiomis surinkimo priemonėmis surinkta 653 t daugiau antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių, nei 2019 metais.

Informacija standuose prie daugiabučių kolektyvinių konteinerių aikštelėse.

Siekiant pagerinti rūšiavimo rezultatus, itin didelį šviečiamąjį darbą savivaldybėse dirbo konteinerinių aikštelių priežiūros specialistai. Jie dirbo ne konkrečiose aikštelėse, o ten, kur pastebimas didesnis kontrolės poreikis.

Prižiūrėtojai nuolat tikrino tvarką aikštelėse, bendravo su gyventojais, stebėjo kad gyventojai tinkamai rūšiuotų atliekas.

Konteinerinių aikštelių priežiūros specialistų darbas, nuolat vykdomas gyventojų švietimas: siunčiamos atmintinės apie atliekų rūšiavimą, informacija skelbiama laiptinėse, vietinėje žiniasklaidoje, internetiniuose portaluose, savivaldybių internetinėse svetainėse, ARATC organizuojami renginiai, bei pačių gyventojų kasmet didėjantis sąmoningumas turi didžiulės įtakos geresniam rūšiavimui. .

6.3.2 Maisto/virtuvės atliekų surinkimas

Sajungoje.

Regiono individualių namų gyventojams išdalinti 120 l talpos konteineriai ir kibirėliai, skirti kietų maisto atliekų kaupimui virtuvėje, ir talpa aliejui.

Maisto/virtuvės atliekų surinkimo paslauga 2020 m. buvo teikiama Druskininkų, Alytaus miesto, Birštono, Lazdijų rajono, Prienų rajono savivaldybėse.

Alytaus regiono savivaldybių individualių namų gyventojams 2020 m. papildomai išdalinta 555 vnt. maisto konteinerių komplektų.

Per 2020 metus buvo aptarnauti 42 354 individualūs konteineriai t. y. beveik du kartus daugiau nei 2019 metais. Maisto/virtuvės atliekų surinkta 1 047,1 t.

Maisto atliekos po ilgo apdorojimo proceso virsta puikiu kompostu, kuris yra 3 kartus vertingesnis nei pagamintas iš žaliųjų atliekų.

8 lentelė. Ištuštintų maisto atliekų konteinerių skaičius bei surinktų atliekų kiekis, t

Savivaldybės	Išdalintų konteinerių skaičius, vnt.	Ištuštintų konteinerių skaičius, vnt.	Ištuštintų konteinerių skaičius namų ūkiui vienetais per metus	Surinktas maisto atliekų kiekis, t	Vidutinis vienu konteineriu surenkamas maisto atliekų kiekis, kg
Alytaus m.	3530	27 467	7,8	677,2	24,66
Alytaus r.	0	0	0,0	0	-
Birštono	310	1 255	4,0	41,72	33,24
Druskininkų	1 012	4 571	4,5	100,84	22,06
Lazdijų r.	1 165	4 361	3,7	107,7	24,70
Prienų r.	1 602	4 700	2,9	119,64	25,46
Varėnos r.	1 091	0	0,0	0	-
Viso :	8 710	42 354	4,9	1 47,1	24,72

Regiono vidutiniškai vienu konteineriu surenkamas maisto atliekų kiekis išliko toks pat kaip pernai - apie 25 kg. Tačiau Alytaus miesto savivaldybėje ir Prienų rajono savivaldybėje vidutinis vienu konteineriu surenkamas maisto atliekų kiekis sumažėjo 1,5 ir 5,7 kg.

Reikia pripažinti, kad visą maisto atliekų surinkimo traukinį tempė Alytaus miesto privačių namų gyventojai, o kitų savivaldybių rezultatai buvo labai kuklūs. Šiais metais, norint sumažinti mišrių atliekų kiekį ir nepadidinti bendrų komunalinių atliekų tvarkymo kaštų, būtina iš esmės pakeisti situaciją.

Maisto atliekų atskiras surinkimas yra pats svarbiausias ir didžiausią ekonominį efektą duodantis darbas.

9 lentelė. Kolektyvinių maisto atliekų konteinerių skaičius bei surinktų atliekų kiekis, t.

Savivaldybės pavadinimas	Paslauga teikiama	Įrengtų konteinerių skaičius	Ištuštintų konteinerių skaičius	Surinktas maisto atliekų kiekis, t.	Vid. kiekis kg surinktas vienu konteineriu
Alytaus m. nuo 2020-06	2020-06	122	6 450	362,06	56,13
Birštono	2019-11 mėn.	22	658	28,22	42,89
Lazdijų r.	2019-07 mėn.	22	1 141	45,72	40,07
Prienų r.	2019-08 mėn.	30	1 433	88,6	61,83
Viso :		283	9 682	524,6	54,18

Igyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“, buvo įrengti kolektyviniai požeminiai, pusiau požeminiai ir antžeminiai konteineriai prie daugiabučių namų Birštono, Prienų rajono ir Lazdijų rajono savivaldybėse, kuriose yra atskiras maisto atliekų surinkimas ir teikiama išvežimo paslauga. 2020 metų viduryje maisto atliekų surinkimas iš daugiabučių namų pradėtas ir Alytaus miesto savivaldybėje.

10 lentelė. Maisto atliekų svoris kg, tenkantis vienam statistiniam gyventojui individualioje valdoje ir daugiabutyje

Savivaldybės pavadinimas	Individualių namų gyventojų	Individualių MA gyventojui, kg.	Daugiabučių namų gyventojų	Daugiabučių MA gyventojui, kg.
Alytaus m.	9 543	70,96	48 421	7,48
Alytaus r.	0	0,00	0	0,00
Birštono	620	67,29	2 255	12,51
Druskininkų	2 024	49,82	0	0,00
Lazdijų r.	2 330	46,22	4 018	11,38
Prienų r.	3 204	37,34	6 842	12,95
Varėnos r.	0	0,00	0	0,00
Viso :	15 238	68,72	61 536	8,53

Alytaus regione 2020 m. vidutiniškai vienam individualaus namo gyventojui teko 68,72 kg, daugiabučio gyventojui 8,53 kg maisto atliekų. Akivaizdu, kad individualių namų gyventojai geriau rūšiuoja ne tik antrines žaliavas ir pakuotes, bet ir maisto atliekas.

Šiltuoju metų laiku kolektyviniai konteineriai reguliariai plaunami ir po kiekvieno maisto atliekų konteinerio ištuštinimo paslaugos teikėjai išpurškia juos kvapus naikinančiais probiotikais.

Vykdomi konteinerių ir konteinerinių aikštelių plovimo bei tvarkymo darbai

Aikštelių priežiūrai naudojamas mobilus aukšto slėgio plovimo įrenginys, nereikalaujantis elektros pajungimo, turintis vandens pašildymo ir purvino vandens susiurbimo funkciją – tai leidžia užtikrinti aplinkos švaros kokybę, estetiką bei higieną.

Konteineriai dezinfekuojami, gerinant konteinerių ir konteinerinių aikštelių higieninę ir estetinę būklę, užkertant kelią mikrobams plisti, blogiems kvapams susidaryti. Bendradarbiaujant su Gamtos tyrimo centro mokslininkais buvo atlikta studija parengta informacija gyventojams, kaip teisingai rūšiuoti maisto atliekas ir kaip jos turi būti tvarkomos namų ūkiuose.

6.3.3. Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas

Alytaus regione likutinės mišrios komunalinės atliekos (toliau - MKA) 2020 m. buvo renkamos naudojant 20 šiukšliavežių, kuriomis aptarnauta apie 4 8093 konteineriai: 10 708 vnt. - 0,12 l talpos, 113 vnt. - 0,14 l talpos, 32 045 vnt. - 0,24 l talpos, 94 vnt. - 0,66 l talpos, 33 vnt. - 0,77 l talpos, 4712 vnt. - 1100 l talpos, 138 vnt. - pusiau požeminių 3 m³ talpos ir 250 vnt. - pusiau požeminių 5 m³ talpos konteinerių.

Siekiant paslaugą teikti tik tinkamais naudoti MKA konteineriais, per 2020 metus įsigyta tūkstantis vienetų 120 l talpos konteinerių, 215 vnt. - 240 l talpos, 150 vnt. - 1100 l talpos konteinerių.

Alytaus regione varpo formos konteineriai prie daugiabučių namų, sodų bendrijų, šalia viešųjų erdvių keičiami į požeminius, pusiau požeminius ar antžeminius naujos kartos konteinerius.

2020 metais regione buvo baigtos įrengti ir priduotos eksploatacijai 205 antžeminės, pusiau požeminės ar požeminės konteinerių aikštelės, taip pat vyko 46 pusiau požeminių atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių rekonstrukcija Druskininkuose.

Aš - senas konteineris. Stovėjau prie jūsų namų daugiau kaip dvidešimt metų. Priimdavau visas jūsų atliekas - visas, kokias tik atnešdavote. Kraudavote jų, kiek norėjote. Buvau kantrus, paprastas ir išmintingas. Bet jau pavargau. Pasenau. Noriu poilsio.

Reikia užleisti vietą naujiems, gražiams konteineriams. Matau, kaip juos stato ir net pavėdas ima - tokie jie dailūs! Žiūriu ir galvoju: pasisekė žmonėms - tokius gražius konteinerius turės.

Bet kai kas vis dar mano savo atliekas neša ir meta, seną mano dangtį kilnoja. Aš jų jau nenoriu, nemeskite. Noriu pasitraukti ir ramiai poilsėti.

Tai ir prašau: naudokitės naujais konteineriais. Gražiai su jais elkitės, nešiukšlinkit aplink. Žinokit, labai liūdna šiukšlyne stovėti - man ne kartą teko tai patirti.

Jr dar - išrūšiokit atliekas, prieš konteineriuose jas mesdami. Kaip jūs kiekvienas į savo, o ne bet kurio kaimyno namus grįžtat, taip ir atliekos - kiekviena savo vietą, savame konteineryje nori turėti.

11 lentelė. MKA, likusių po rūšiavimo atliekų, kiekiai, surinkti rūšiuojamojo surinkimo būdu

Savivaldybė	Atliekų kiekiai, t					
	Gyventojai		Organizacijos		Iš viso	
	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.
Alytaus m.	10 256	8 975	1 381	1 608	11 638	10 583
Alytaus r.	4 775	4 821	232	275	5 007	5 096
Birštono	1 086	691	194	444	1 281	1 135
Druskininkų	3 536	3 550	1 972	1 450	5 508	5 000
Lazdijų r.	2 866	2 908	174	133	3 039	3 041
Prienų r.	4 442	3 807	319	627	4 760	4 434
Varėnos r.	3 655	3 420	261	568	3 916	3 988
Viso:	30 617	28 173	4 533	5 106	35 150	33 279

2020 m. Alytaus regione susidarė ir priimta apdorojimui 33 279 t MKA. Iš gyventojų surenkamų MKA kiekis sumažėjo 2 444 t, tačiau iš juridinių asmenų surenkami MKA kiekiai padidėjo 573 t.

Žymiai išaugo Birštono, Prienų rajono ir Varėnos rajono savivaldybių juridinių asmenų atliekų kiekiai. Tokių atliekų kiekio didėjimą lėmė pasikeitusios aplinkybės: dėl pandemijos gyventojai atostogavo Lietuvoje, kaimo turizmo sodybose, plaukiodami baidarėmis, naudodamiesi kitomis pramogomis.

Ženklus gyventojų MKA kiekio sumažėjimas 2020 metais siejamas su naujais požeminiais konteineriais, į kuriuos negalima įdėti didelių gabaritų atliekų, įdiegtu atskiru maisto atliekų surinkimu, „problematiškų“ gyventojams skirtų kolektyvinių konteinerių aikštelių panaikinimas (Prienų r. sav. – 52 vnt., Varėnos r. sav. – 15 vnt., Lazdijų r. sav.

– 5 vnt.), bei konteinerinių aikštelių priežiūros specialistų darbu.

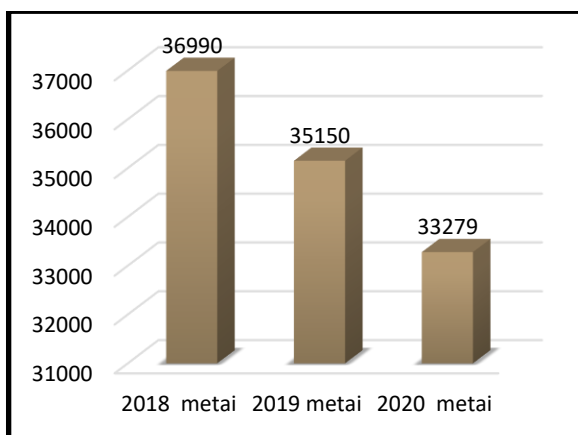
Lyginant bendrus duomenis savivaldybėse, MKA susidarymas 2020 m., palyginus su 2019 m., sumažėjo apie 1871 t, nors Varėnos rajono savivaldybėje ir Alytaus rajono savivaldybėje MKA kiekis padidėjo.

Akivaizdu, kad atskiras maisto atliekų surinkimas turi ženkliai įtaką MKA kiekio susidarymui.

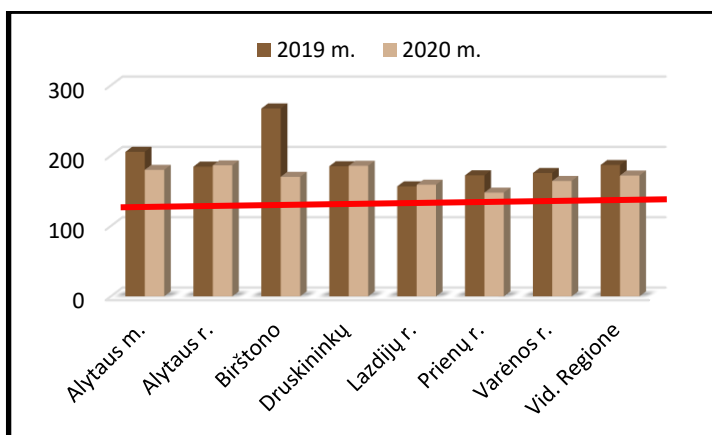
Pastebima, kad tose savivaldybėse, kuriose individualių namų gyventojai turi galimybę rūšiuoti maisto atliekas, MKA konteineris neužsipildo, ir mažėja šių konteinerių išstūmimas.

Ištuštinamų konteinerių skaičius labiausiai sumažėjo Alytaus mieste (21,67 proc.), Prienų r. sav. (8,26 proc.), Alytaus r., Birštono, Lazdijų r. ir Varėnos r. sav. ištuštintų konteinerių sumažėjimas labai panašus - apie 5 proc., o Druskininkų sav. yra labai nežymiai (apie 1 proc.) ištuštinta konteinerių daugiau nei 2019 m.

Atliekų turėtojas, prisijungęs prie vietinės rinkliavos savitarnos svetainės, gali matyti visą, su atliekų surinkimu susijusią informaciją: konteinerių ištuštinimo laiką, neištuštinimo priežastis, konteinerių tuštinimo grafikus. Kiekvienam atliekų turėtojui, remiantis šia informacija, apskaičiuojamas mokesčio už atliekų tvarkymą dydis.

2 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika Alytaus regione 2017 - 2020 metais, t

3 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui kg per metus

Įdiegtas atskiras maisto atliekų surinkimas iš daugiabučių namų gyventojų visose Alytaus regiono savivaldybėse turėtų lemti dar didesnę MKA mažėjimą regione.

6.4. Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla

Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla pradėta vystyti dar 2018 metais, tačiau 2020 metai buvo tie metai, kai ši veikla visus metus buvo vykdoma ne tik „Mainukuose“, bet ir pradėtos vykdyti įvairios veiklos daiktų paruošimo naudoti pakartotinai centre „TikoTiks“.

Be pagrindinių pakartotiniam naudojimui tinkamų atliekų srautų – elektros ir elektroninės įrangos, tekstilės, baldų – antriniam naudojimui paruošiami ir įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys (indai, vazos, puodai, paveikslai), laisvalaikio ir vaikų prekės (sporto inventorių, dviračiai, dėlionės, žaislai, indai), knygos ir panašiai. Naudoti tinkamus

Atliekų rūšiavimo ir atsakingo vartojimo edukacija UAB „Vita Baltic International“

daiktus gyventojai gali pasiimti nemokamai, ribojamas tik kiekis - vienas gyventojas gali pasiimti iki 5 daiktų.

Iš sniego ir pakartotinio naudojimo daiktų kyla vaikų pilys

Tolesniam naudojimui tinkamus tekstilės gaminius, įvairius buitines ir vaikų reikmenis nemokamai galėjo pasiimti gyventojai, bendradarbiaujant su labdaros organizacijomis, jais buvo remiami socialiai jautrių grupių asmenys: vieniši senoliai (VšĮ Gerumo skraistė), neįgalieji (Alytaus miesto neįgaliečių dienos užimtumo centras), benamiai (BĮ Alytaus nakvynės namai), įkalinimo (BĮ Alytaus pataisos namai) ir vaikų globos (Maltos ordino pagalbos tarnyba) įstaigas paliekantys ir savarankišką gyvenimą pradedantys asmenys.

„Mainukų“ ir „TikoTiks“ veiklai įtakos turėjo užklupusi pandemija, todėl iš užsibrėžto tikslo paruošti naudoti pakartotinai 500 t atliekų 2020 metais pavyko įgyvendinti 15 proc.

2020 m. lapkričio mėnesį Alytaus mieste buvo pastatyti 8 tekstilės konteineriai, kuriais surinktos atliekos „TikoTiks“ centre ruošiamos naudoti pakartotinai. 2020 m. tekstilės konteineriais surinkta apie 19 t tekstilės atliekų, iš kurių tolesniam naudojimui tinkamų (dar tinkami dėvėti rūbai, avalynė, įvairūs aksesuarai, namų tekstilė, audinių atraižos, pramoninių šluosčių gamybai tinkami gaminiai)

atrinkta apie 4,5 t (24 proc.).

Prognozuojama, jog artimiausiu laikotarpiu konteineriais surinktų tekstilės gaminių kokybė ir pakartotiniam naudojimui tinkamas kiekis didės, kadangi dabar gyventojai naudoja atsiradusia patogesne galimybe nei pristatymas į rūšiavimo centrus ir pirmiausiai išmeta iš seniau susikaupusius nereikalingus ir prasčiausius tekstilės gaminius.

Tekstilės konteineriai Alytaus mieste

Antriniam naudojimui tinkami drabužiai iš tekstilės konteinerių

Ieškant naujų atliekų pakartotinio naudojimo formų, 2020 m. bendradarbiauta ne tik su labdaros organizacijomis, bet ir su smulkiaisiais verslininkais. Bendradarbiaujant su „Redos keramika“ iš sagų, keramikos šukių, varžtų sukurti gėlių vazonai, kartu su „Mini sodai“, naudojant gyventojams nereikalingų paveikslų rėmus, stalčius, sukurti samanų paveikslai ir interjero dekoracijos.

Sukurti gaminiai sulaukė susidomėjimo ir svarstoma galimybė „TikoTiks“ centre toliau ir plačiau vystyti šią veiklą apmokant darbuotojus gaminti naujus daiktus iš atliekų ir juos pardavinėti.

Kovo – birželio mėnesiams planuotos edukacijos buvo atšauktos dėl karantino ribojimų, todėl šiais metais švietimo įstaigoms pravestos tik 26 edukacijos, ekskursijos, iš kurių, dėl COVID-19 viruso

pandemijos, 10 pravesta nuotoliniu būdu. Nuotolinės edukacijos susilaukė didelio susidomėjimo, ypač tarp priešmokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigų.

TikoTiks“ centre be daiktų ruošimo pakartotinai naudoti, vykdomos ir aplinkosauginio ugdymo veiklos: kūrybinės dirbtuvės, rūšiavimo varžybos, su aplinkosauga susiję renginiai, rengiamos pažintinės ekskursijos po Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką. Šiame centre vykdomomis aplinkosauginėmis veiklomis kartu su rengimo pakartotinai veikla siekiama skatinti aktyviai dalyvauti atliekų prevencijos veikloje, formuojant atsakingus gyventojų vartojimo įgūdžius.

„TikoTiks“ vykdomomis edukacijomis pradėjo domėtis ir įstaigos, įmonės, organizacijos (VšĮ "Gerumo skraistė" senjorams, BĮ Alytaus pataisos namų darbuotojams ir UAB „Vita Baltic International“ darbuotojams), kurios pačios atvykdavo į „TikoTiks“ centrą arba pakviesdavo TikoTiks atstovus pas save.

6.5. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla

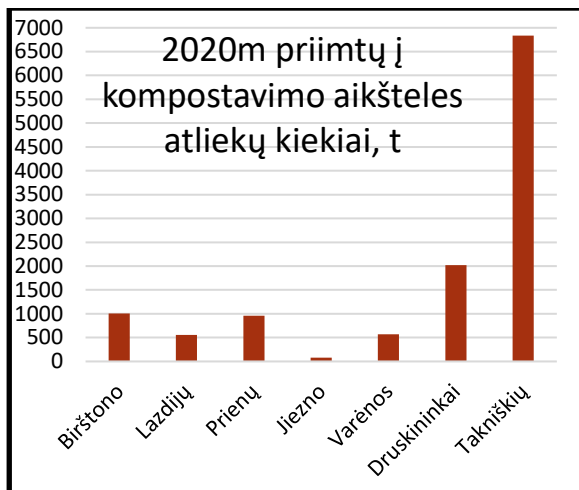
2020 metais Alytaus regione veikė 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, į kurias gyventojai ir įmonės vežė žaliąsias atliekas: žolę, lapus, medžių šakas, obuolių išspaudas ir kitas biologiškai skaidžias atliekas.

Druskininkų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

2020 metais bendrovė pradėjo teikti žaliųjų atliekų surinkimo Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje paslaugą. Šiai paslaugai teikti pagaminti ir pastatyti stovai žaliųjų atliekų surinkimui. Sėkmingai vykdant sutartinius įsipareigojimus iš Alytaus miesto teritorijos buvo surinkta ir į atliekų tvarkymo įrenginius pristatyta daugiau kaip 350 t žaliųjų atliekų.

Taip pat bendrovė teikė žaliųjų atliekų, susidariusių Alytaus miesto ir rajono kapinėse, Alytaus ir Prienų rajonų sodų bendrijose, transportavimo paslaugas.

2020 metais kompostavimo aikštelėse surinktos medžių šakos buvo susmulkintos, pagaminant 2156 tonas medienos drožlių. Dalis gautų drožlių (1804 tonos) buvo perduotos Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo padaliniui, kaip struktūrinė medžiaga, naudojama energijai gauti. Likusios smulkios drožlės (352 tonos) buvo sukompostuotos.

Iš surinktų biologiškai skaidžių atliekų (lapų, žolės) buvo pagaminta 3000 tonų kompostinės žemės (2019 m. komposto buvo pagaminta 2400 tonų).

Iš biologiškai skaidžių maisto atliekų buvo pagaminta 2100 tonų komposto (2019 m. komposto buvo pagaminta 1000 tonų). Daugiabučių namų bendrijoms, kaip ir kasmet, kartą per metus nemokamai buvo skiriama 3 tonos komposto, regiono savivaldybių aplinkos tvarkymui - iki 25 tonų kartą per metus nemokamai.

2020 m. pagal su atsakingomis institucijomis suderintą programą buvo vykdomas ir Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės aplinkos monitoringas. Šioje aikštelėje yra stebima anglies monoksido ir amoniako išmetami kiekiai. 2020 m. tarša buvo apie 6 kartus mažesnė nei leidžiama išmesti. Tarša yra tiesiogiai susijusi su kompostuojamų atliekų kiekiu.

6.6. Rūšiavimo centrų veikla

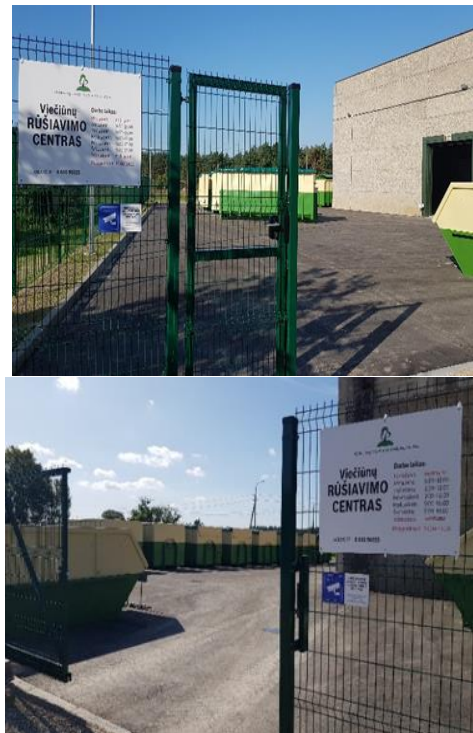
2020 metų III ketvirtį septynių Alytaus regiono savivaldybių teritorijose buvo eksploatuojama jau 20 rūšiavimo centrų. Rugsėjo mėnesį šių aikštelių tinklą papildė naujas rūšiavimo centras Druskininkų savivaldybėje.

Į šiuos centrus fiziniai ir juridiniai asmenys gali atvežti didžiąsias buitines atliekas (baldus, duris, langų rėmus), antrines žaliavas (popierių, kartoną, plastiką, stiklą, metalą) elektros ir elektroninės įrangos atliekas (televizorius, buitinę techniką, kompiuterius ir jų monitorius, smulkius elektros prietaisus) buityje susidarantią inertinę atlieką bei izoliacinių medžiagų atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, buitines pavojingas atliekas (liuminescencines lempas, termometrus, dažus, įvairius skiediklius ir tirpiklius, rūgštis, tepalus, užterštas pakuotes), biologiškai suyrančias atliekas (žolę, lapus, smulkias medžių šakas, vaisių ir daržovių išspaudas) ir kitas buityje susidarantią didelį gabaritų atliekas. Šiuose centruose

išardomi atvežti baldai, surinktos atliekos rūšiuojamos ir saugomos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones.

12 lentelė. Rūšiavimo centrai Alytaus regione

1.	Alytaus m. savivaldybė	Alovės g. 6B, Alytus Putinų g. 3A, Alytus
2.	Alytaus r. savivaldybė	Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės seniūnija, Alytaus r. Melioratorių g. 5A, Simnas, Alytaus r. Daugų g. 17B, Daugai, Alytaus r.
3.	Druskininkų savivaldybė	Gardino g. 102, Druskininkai Vytauto g. 57A, Leipalingio k., Druskininkų sav. Verpėjų g. 26, Viečiūnų mstl., Druskininkų sav.
4.	Prienų r. savivaldybė	Pramonės g. 3, Prienai Povų g. Juodaviškių k., Jiezno sen., Prienų r. Kauno g. 34A, Veiverių mstl., Prienų r. Klevų g. 52, Gerulių k., Balbieriškio sen., Prienų r.
5.	Lazdijų r. savivaldybė	Gėlyno g. 12, Lazdijai Vilties g. 31A, Veisiejai, Lazdijų r. Liepų g. 1A, Miesto Kolonijos k., Seirijų sen., Lazdijų r.
6.	Varėnos r. savivaldybė	Geležinkelio g. 65, Varėna Pievų g. 1B, Paklėštarės k., Varėnos raj. Beržyno g. 15, Jasauskų k., Varėnos raj. Sakų g. 12, Merkinės mstl., Varėnos raj.
7.	Birštono savivaldybė	Saulėtekio g. 23, Birštono viensėdis., Birštono sav.

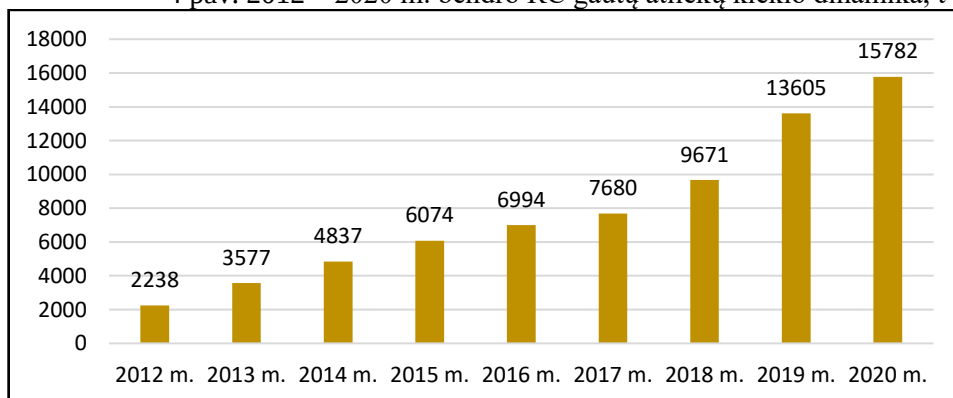

Naujasis rūšiavimo centras Viečiūnuose

Rūšiavimo centruose atliekos iš regiono gyventojų priimamos nemokamai, juridiniams asmenims už atliekų pridavimą reikia mokėti pagal patvirtintus įkainius.

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri suteikia teisę didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėse rinkti ir saugoti buitines pavojingas atliekas iki jų perdavimo pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms. Įmonės darbuotojai, dirbantys su pavojingomis atliekomis, turi atestatus, kurie suteikia teisę vykdyti pavojingų atliekų tvarkymo darbus.

4 pav. 2012 – 2020 m. bendro RC gautų atliekų kiekio dinamika, t

Rūšiavimo centruose iš surinktų baldų atskirta ir susmulkinta mediena

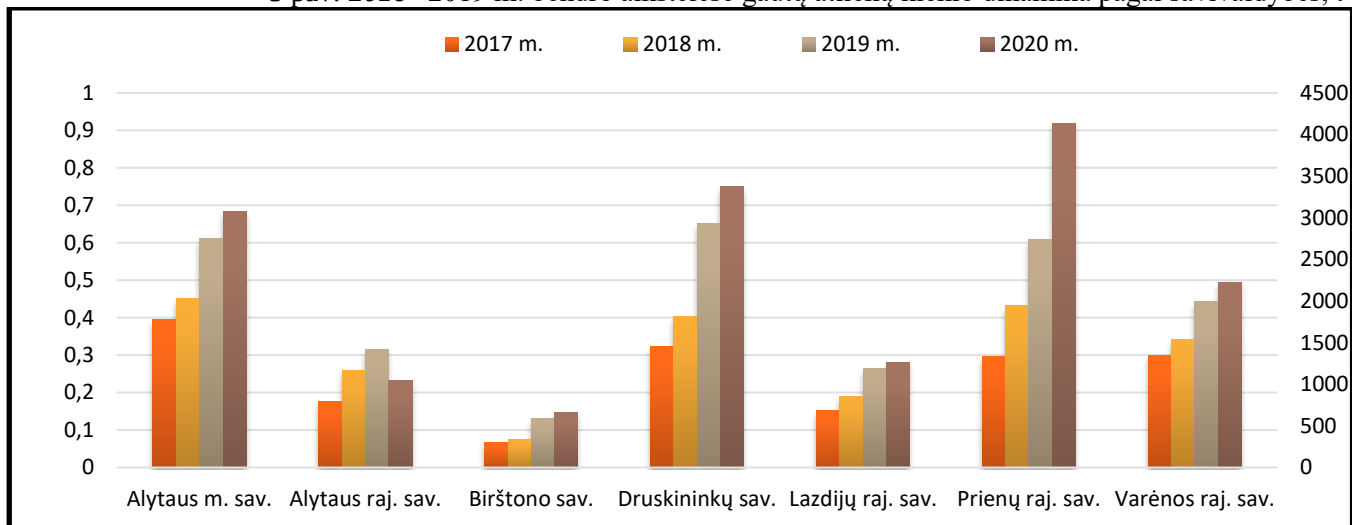
2020 metais didžiausią dalį surenkamų atliekų sudarė didžiosios atliekos (4622 t, arba 29,3 %), izoliacinės medžiagos (3851 t, arba 24,4 %), inertinės statybinės atliekos (3554 t, arba 22,5 %).

Per 2020 metus iš 4622 t priimtų ir išardytų didžiųjų atliekų (baldų) atskirta 2338 t medienos, kuri buvo susmulkinta. Kitos medienos priimta ir susmulkinta 535 t. Pagamintos drožlės buvo perduotos UAB „Skroblų alėja“ perdirbimui.

2020 m. rūšiavimo centruose priimta 3554 t (arba 22,5 % nuo bendro atliekų kiekio) inertinių statybinių atliekų. Šios atliekos nepateko į sąvartyną, jas susmulkinus buvo pagaminta skalda.

Per 2020 m. iš viso buvo perdirbta 8886 t priimtų atliekų (arba 56,3% nuo bendro priimtų atliekų kiekio), 2019 m. buvo perdirbta 7424 t (55 % nuo bendro priimtų atliekų kiekio), 2018 m. - 4741 t (49 % nuo bendro atliekų kiekio).

5 pav. 2016– 2019 m. bendro aikštelėse gautų atliekų kiekio dinamika pagal savivaldybes, t

2020 metais Rūšiavimo centruose surinktas atliekas pagal sutartis tvarkė šios įmonės: popieriaus, kartono bei stiklo pakuočių atliekas UAB „Ecoservice projektai“, stiklo atliekas UAB „Stikloporas“, pavojingas atliekas UAB „Žalvaris“, buitinę techniką ir elektroniką – elektronikos platintojų asociacija EEPA (tvarkytojas UAB „EMP Recycling“), metalą UAB „Pranmetal“, smulkintą medieną UAB „Skroblų alėja“, naudotas padangas UAB „Antrinio perdirbimo grupė“ ir UAB „Ekobazė“.

Rūšiavimo centruose per metus surenkamas atliekų kiekis kasmet didėja, o pagal aikštelėms išduotus taršos leidimus visos nepavojingos atliekos, priimamos į aikštelę, turi būti renkamos tik konteineriuose. Aikštelėse

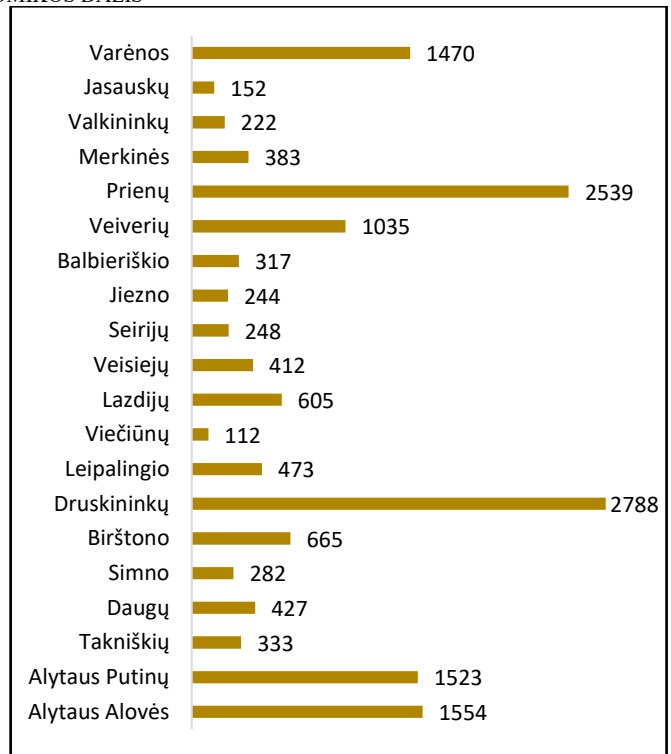
surinktos netinkamos perdirbimui atliekos transportuojamos į Alytaus regioninę nepavojingų atliekų sąvartyną, o iš didelių gabaritų atliekų atskirta mediena pervežama į Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę smulkinti.

Siekiant kokybiškai vykdyti įsipareigojimus bei nepertraukiamai priimti atliekas iš gyventojų į rūšiavimo centrus, bendrovė pati pradėjo vykdyti šių atliekų vežimą į atliekų tvarkymo įrenginius.

Iš viso 2020 m. GAK ir ASK tipo konteineriais iš aptarnaujamo regiono į atliekų sutvarkymo vietą pristatyta 12 103,91 t arba 71 535 kub. metrų atliekų. 2019 m. pačios bendrovės buvo pervežta apie 5 300 t arba 36 011 m³ atliekų. Taigi, 2020 m. bendrovės pervežtų atliekų kiekiai išaugo beveik 100 %.

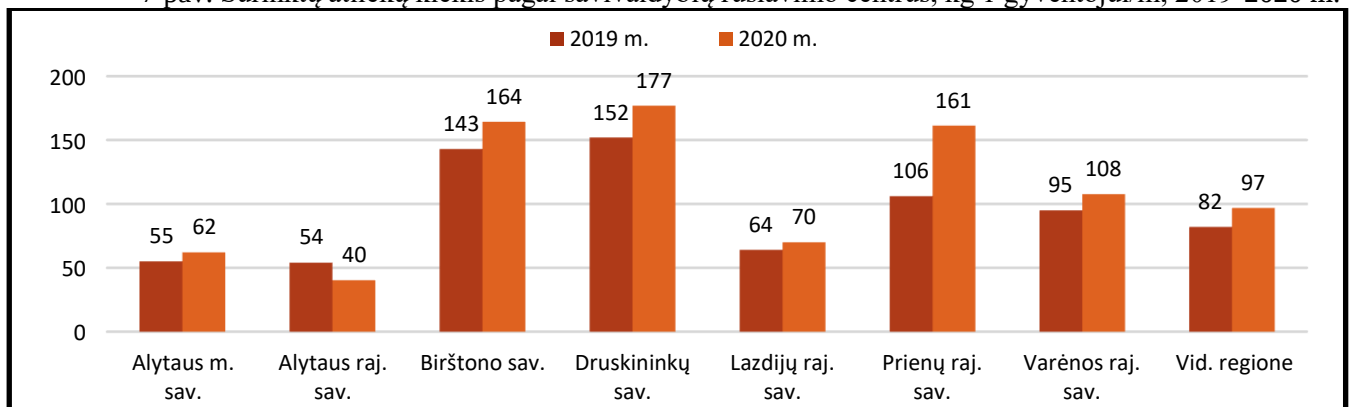

Krovininiai automobiliai skirti transportuoti ASK ir GAK tipo kontenerius

6 pav. Surinkti atliekų kiekiai pagal rūšiavimo centrus, t

7 pav. Surinktų atliekų kiekis pagal savivaldybių rūšiavimo centrus, kg 1 gyventojui/m, 2019-2020 m.

Daugiausia atliekų gyventojai ir smulkios įmonės atidavė į Druskininkų rūšiavimo centrą, mažiausiai, nevertinant rugsėjį pradėto eksploatuoti Viečiūnuose esančio rūšiavimo centro, į Jasauskų rūšiavimo centrą. Daugiausia atliekų, surinktų rūšiavimo centruose, vienam statistiniam gyventojui tenka Druskininkų savivaldybėje - 177 kg/m., o mažiausiai Alytaus miesto ir rajono savivaldybėse - 62- 40 kg per metus.

Regiono gyventojai gali naudotis bet kuriuo Alytaus regione esančiu rūšiavimo centru ir regioniniu sąvartynu bei inertinių atliekų ir asbesto atliekų aikštelėmis, todėl dalis didelių gabaritų atliekų priduodamos kitose regiono savivaldybėse nei gyventojas deklaravęs savo gyvenamąją vietą. Perskaičius atliekų kiekius pagal deklaruojamą gyvenamąją vietą, surenkamų atliekų kiekis kg vienam gyventojui per metus kinta nežymiai.

2020 m. Bendrovė įsigijo putų polistirolo atliekų presą. Šios atliekos buvo didelė problema ir užimdavo didelį tūrį, todėl jas supresavus tvarkymas tapo paprastesnis, toks pagamintas produktas turi vertę ir rinkoje. Per praėjusius metus buvo sutvarkyta daugiau kaip 20 t putų polistirolo atliekų, kurių didžioji dalis buvo pristatyta gyventojų į rūšiavimo centrus.

6.7. Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai

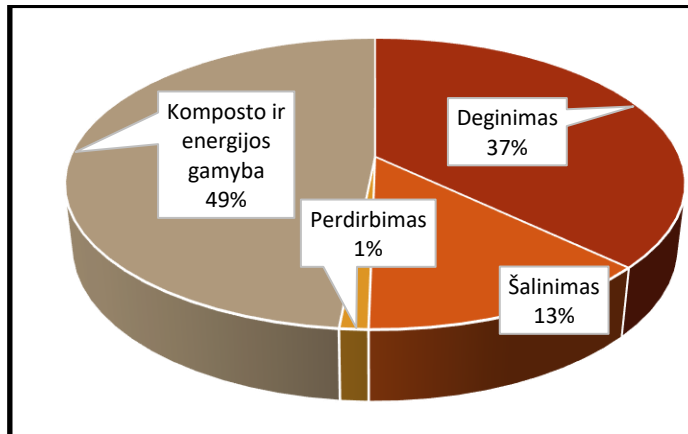
6.7.1. Mechaninio rūšiavimo įrenginiai

2020 m. mechaninio rūšiavimo renginiuose apdorota 35 626 t likutinių mišrių komunalinių atliekų ir po biologinio apdorojimo.

13 lentelė. Komunalinių atliekų kiekis išrūšiuotas rūšiavimo įrenginiuose

Savivaldybė	Atliekų kiekis, t
Alytaus m.	10583
Alytaus r.	5096
Birštono	1136
Druskininkų	5001
Lazdijų r.	3041
Prienų r.	4434
Varėnos r.	3988
Po biologinio apdorojimo	2347
VISO	35626

8 pav. Išrūšiuotų atliekų tvarkymo būdai

2020 m. beveik pusė visų sutvarkytų atliekų buvo biologiškai skaidžios atliekos, kurios buvo apdorotos biologinio apdorojimo įrenginiuose ir panaudotos komposto ir energijos gamybai.

Pakankamai ženkliai krito išrūšiuotų atliekų šalinimas - nuo 22% 2019 m. iki 13% 2020 m. Tikėtina, kad šis skaičius ir toliau kris, nes 2020 m. pradėjo veikti tiek Kauno, tiek Vilniaus kogeneracinės jėgainės, kurios degina atliekas.

Didžiausias iššūkis tvarkant energetinę vertę turinčias atliekas - kaip gauti teisingą atliekų deginimo kainą nuo deginimo įrenginių nutolusioms savivaldybėms, tarp jų ir Alytaus regionui.

Kadangi mechaninio rūšiavimo įrenginiuose priimama tik likutinės mišrios komunalinės atliekos, todėl šiai dienai yra atskiriama apie 1 % antrinių žaliavų. Dažniausiai tai - juodieji bei spalvotieji metalai, baterijos, filtrai ir naudotos padangos.

NIR įrenginio pagalba atskiriama ir popieriaus bei kartono pakuotė, kuri perdurbama šalia esančiuose biologinio apdorojimo įrenginiuose. Atskirtos popieriaus ir kartono pakuotės bendrame sraute sudaro apie 1,5 %, t. y. apie 528 t.

Rinkos analizė ir ARATC nuolat atliekami atliekų morfologiniai duomenys rodo, kad daugiau kaip 30 proc. pakuočių nėra deklaruojamos per GPAIS sistemą ir jų tvarkymas nėra finansuojamas. Dar daugiau, šios formaliai sutvarkytos pakuotės papuola į komunalinį srautą ir už jų sutvarkymo kaštus tampa atsakingos savivaldybės.

Vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu patvirtintu „Dėl mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašu“, 2020 m. 4 kartus per metus buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų, priimamų į mechaninio rūšiavimo įrenginius, sudėties tyrimai.

Mišrioje komunalinėse atliekose vis dar lieka apie 23 proc. antrinių žaliavų, tarp jų ir pakuočių, t. y. daugiau kaip 7,7 tūkst. tonų. Pakuočių atliekų grynasis kiekis mišrioje komunalinėse atliekose 2020 m. buvo 4,3 tūkst., t. y. apie 13 proc.

Pakuotės komunalinių atliekų sraute

Krovininis automobilis su puspriekabe skirtas transportuoti degiąsias atliekas

Akivaizdu, kad įstatymai turi keistis ir už komunaliniame atliekų sraute likusių pakuočių atliekų sutvarkymą bei finansavimą privalo būti atsakingos gamintojų ir importuotojų organizacijos.

Šiuo metu gamintojai ir importuotojai (toliau – Organizacijos) įstatymų nustatyta tvarka privalo mokėti mokestį į valstybės biudžetą už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis, jeigu nevykdo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų pakuočių atliekų tvarkymo užduočių. Tačiau tos dalies, kuri patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą, atliekų tvarkymo finansavimas lieka neišspręstas ir šiuo metu yra didžiąja dalimi sutvarkomas per savivaldybių, tarp jų ir ARATC organizuojamas sistemas bei apmokamas iš vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą.

Šiai dienai Organizacijos nevykdo įstatymo reikalavimo ir neorganizuoja pakuočių atliekų, atskirtų iš mišrių komunalinių atliekų, sutvarkymo, o ARATC patirtos išlaidos už šių pakuočių atliekų sutvarkymą lieka nepadengtos. ARATC, iš mišraus atliekų srauto atskirdamas pakuotes mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose, patiria surinkimo, rūšiavimo, perdirbimo, sudeginimo ir šalinimo kaštus, kuriuos padengti privalo Organizacijos.

2021 m. ARATC planuoja atlikti galimybių studiją dėl Alytaus regione susidarantių pakuočių tiek mišriame sraute, tiek pakuočių atliekų sraute atskiro išrūšiavimo ir perdirbimo. Atlikus galimybių studiją ir gavus planuojamas ministerijos dotacijas, būtų galima atlikti esamų mechaninio rūšiavimo įrenginių rekonstrukciją, pritaikant juos pakuočių atliekų rūšiavimui.

Degių atliekų transportavimui į atliekų deginimo įmones įsigytas vilkikas ir puspriekabė su slankiojančiomis grindimis. 2020 m. savarankiškai buvo išvežta deginti apie 9,39 tūkst. tonų arba apie 70% visų degiųjų atliekų.

Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose 2020 m. is taip pat buvo rūšiuojamos atliekos po biologinio apdorojimo. Rūšiavimo metu atskiriamas kompostas, kuris toliau brandinamas, plastikas ir kitos priemaišos perduodamos deginti, nesuirusios struktūrinės medžiagos gražinamos atgal į biologinio apdorojimo įrenginius.

Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose yra atskiriama apie 2 % antrinių žaliavų, t. y. juodieji bei spalvotieji metalai, PET pakuotės, popierius, baterijos, filtrai ir naudotos padangos. ARATC yra sudariusi sutartis su antrinių žaliavų supirkėjais kur antrinės žaliavos yra parduodamos rinkos kaina.

6.7.2. Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba

Biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos: atskirai iš gyventojų, prekybos centrų ir maitinimo įstaigų surinktos maisto atliekos ir mechaninio rūšiavimo metu atskirta biologiškai skaidi frakcija bei popieriaus pakuotės ir popierius.

Įrenginiuose biologiškai skaidžios atliekos yra apdorojamos sausuoju anaerobiniu būdu, o galutinis sutvarkymo produktas yra kompostas ir išgauta elektros energija, kuri yra panaudojama pačių įrenginių darbui, o perteklius yra parduodamas į elektros tinklus.

Po anaerobinio proceso, atliekos yra perkeliama į kompostavimo tunelius (7 vnt.), kur šilto oro pagalba atliekos aeruojamos, kad būtų sumažintas jų tūris ir drėgmė, bei paruoštas kompostas tolesniam brandinimui arba gauta medžiaga, tinkama sąvartyno perdengimui.

Po aerobinio proceso atliekos yra perkeliama į kompostavimo aikštelę, kur yra brandinamos iki gaunamas galutinis produktas – kompostas.

2020 m. buvo priimta ir apdorota 5395 t maisto atliekų, iš jų - apie 1571 t atskirai surinktos iš Alytaus regiono gyventojų. Šis skaičius tikimasi, ir toliau ženkliai didės, gerėjant gyventojų rūšiavimui.

Maisto atliekų apdorojimui būtina naudoti smulkintas medžių šakas ir kitą struktūrinę medžiagą. Iš Alytaus regione veikiančių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių surinktų ir smulkintų šakų nepakanka, todėl 2020 m. papildomai įsigyta struktūrinės medžiagos.

Maisto atliekų tvarkymo procesas vyksta žiedinės ekonomikos principu. Iš pradžių surinktos maisto atliekos vežamos į atliekų tvarkymo technologijų centrą, kur biologinio apdorojimo įrenginiuose jos susmulkinamos, o tam tikroje temperatūroje išskiria metano dujas. Iš jų gaminama elektros ir šilumos energija, kuri panaudojama įrenginių darbui.

Biologiškai apdorotos atliekos	Kiekis t
Smulki biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 0-20 mm	9942
Stambi biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 20-80 mm	5440
Atskirai surinktos maisto atliekos	5395
Popieriaus pakuotės ir popierius	528
Smulkinta mediena (šakos)	1778
Viso	23083

14 lentelė. 2020 m. biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorotas atliekų kiekis

Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba

Galutinis produktas yra kompostas, grįžtantis pas ūkininkus trąšų pavidalu. Biologiškai skaidžios atliekos įrenginiuose yra tvarkomos jau nuo 2016 m. o planuoti įrenginių pajėgumai (apie 20 000 t/m) yra pilnai išnaudojami. 2020 metais biologinio apdorojimo įrenginiuose padorotas didesnis kiekis atliekų, tam įtakos turėjo tvarkomų atliekų rūšys ir didesnis jų svoris dėl didelio drėgnumo.

Bendrovė 2020 m. pasirengė ir 2021 m. planuoja maisto/virtuvės atliekų paruošimo perdirbimo veiklą iškelti į kitą vietą, t. y. į šalia biologinio apdorojimo įrenginių esančią degių atliekų saugojimo

aikštelę, esančią Takniškių kaime. Aikštelės plotas – 3 288,22 kv. m. Aikštelė bus dengta 3 257, 04 kv. m ploto, 12,4 m aukščio uždara stogine. Visa maisto/virtuvės atliekų paruošimo perdirbimui veikla bus vykdoma planuojamoje statyti stoginėje, kurios grindys asfaltuotos, nuotėkos surenkamos, oras išraukiamas ir valomas. Maisto atliekos bus renkamos visame Alytaus regione, t. y. septyniose savivaldybės ir bus pristatomos į aikštelę su stogine ne dažniau, kaip du kartus per savaitę.

Perkoliato rezervuaro ir maišytuvo keitimo darbai.

Iš maisto atliekų pagamintas kompostas puiki trąša ūkininkams

Iš maisto atliekų pagamintas, perdirbtas, išvalytas ir paruoštas kompostas bus paduodamas į komposto pakavimo įrenginius, kur bus fasuojamas į nustatyto dydžio pakuotes ir realizuojamas.

2020 m. ir toliau sėkmingai buvo vykdomas atskiras maisto/virtuvės atliekų surinkimas iš Alytaus regione esančių savivaldybių biudžetinių įstaigų ar maitinimo paslaugas švietimo įstaigose teikiančių įmonių, mokslo įstaigų, viešojo maitinimo įstaigų, sveikatos apsaugos įstaigų ir kt.

Taip pat bendradarbiaujama ir su verslu, kuriams siūlomi patrauklūs maisto atliekų surinkimo įkainiai.

Norint teikti platesnį paslaugų spektrą ne tik gyventojams, bet ir komercinėms įmonėms, būtina gerinti pagaminamo komposto ir maisto atliekų paruošimo kokybę. Su planuojamais maisto atliekų įrangos pajėgumais užtikrinsime aukštesnę pardavimo kainą, mažesnę šalinamų atliekų kiekį ir geresnius perdirbimo rodiklius.

Jau 5 metai, kaip ARATC eksploatuoja Biologinio apdorojimo įrenginius, taip pat ir energijos gamybos įrenginius. Elektrai gaminti yra įrengtas 450 kw galingumo generatorius.

2020 m. ARATC padidino sutvarkomų maisto ir kitų biologinės kilmės atliekų kiekius, todėl ir pagamintos elektros energijos kiekis išaugo, taip pat buvo rekordiškai žemas poreikis papildomo elektros pirkimo iš elektros tinklų.

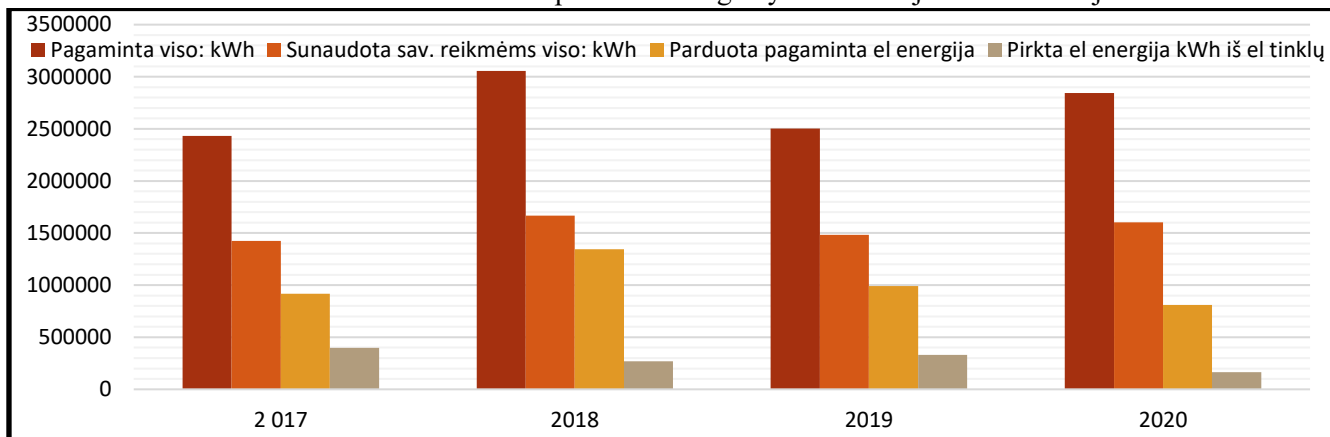
Darbuotojai sugebėjo optimizuoti įrenginių veiklą, todėl elektros generatorius iš esmės dirbo be didesnių stabdymų, išskyrus kapitalinio remonto laikotarpį. Didėjant maisto atliekų surinkimui, taip pat esant palankesnei valstybinei žaliosios energijos kainos supirkimo kainai, ARATC planuoja didinti elektros generacijos pajėgumus. Šiuo metu yra pasirašytas ketinimų protokolas, dėl mikro turbinos, dirbančios su žemos kokybės dujomis, testavimo.

15 lentelė. Elektros energijos vartojimas Bendrovėje

Eil.Nr.	Elektros energija	2019 m	2020 m	Pokytis kWh
1.	Viso jėgainėje pagaminta el. energijos, kWh	2 503 599	2 844 349	>340 750
2.	Sunaudotas el. energijos kiekis biologinės dalies savoms reikmėms, kWh	1 072 397	1 091 389	>18 992
3.	Pasidengta savo pagaminta el. energija kWh (rūšiavimas, kompostavimas, TIKO-TIKS).	410 504	512 213	>101 709
4.	Parduota pagaminta el. energija kWh	992 114	809 571	<182 543
5.	Pirktą elektros energiją visiems objektams, kWh ESO	330 948	375 815	>44 867

Per 2020 m. kogeneracinėje jėgainėje buvo pagaminta 2 844 349 kWh elektros energijos. Savo reikmėms buvo sunaudota 1 091 389 kWh, pardavimui į ESO tinklą buvo pateikta 809 571 kWh.

9 pav. Elektros gamyba ir naudojimas bendrovėje 2017-2020 metais

Biologinio apdorojimo įrenginiuose per 2020 m. buvo pagaminta 2 844 349 kWh elektros energijos ir 1918 t komposto, kuris buvo realizuotas Alytaus rajono ūkininkams.

2020 metais vykdytas komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba aplinkos monitoringas. Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biologinio filtro, biodujų deginimo žvakės, rangovinio filtro ir dyzelinio kuro katilo.

6.8. Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamos tik apdorotos Alytaus regione susidarancios nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių perdirbti ar panaudoti energijos gamybai nėra techninių galimybių bei pajėgumų. Šiame įrenginyje kasmet priimami atliekų kiekiai vis mažėja.

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne per 2020 m. buvo priimta ir pašalinta 13 730 t atliekų (iš kurių 8 041 t komunalinės atliekos), beveik 28% mažiau nei 2019 m. Taip pat dėl tinkamo mechaninio rūšiavimo įrenginių darbo nepašalinta nė viena tona likutinių mišrių komunalinių atliekų.

2021 m. bus baigti sąvartyno III sekcijos statybos darbai, kuriems atlikti yra būtini du šiltesni metų laikai. Naujai įrengtas sąvartyno kaupas bus naudojamas ne vieną dešimtmetį.

Pagrindinis atliekų kaupo formavimo parametras yra jo sutankinimo koeficientas arba pašalintų atliekų svorio santykis su jų užimamu tūriu. Norint paskaičiuoti sutankinimo koeficientą, kiekvienais metais atliekami kaupo tūrio topografiniai matavimai.

Baigiama statyti trečioji nepavojingų atliekų sąvartyno sekcija

Radinys Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartyne

2021 m. vienas svarbesnių darbų bus pakoreguoti sąvartyno TIPK leidimą, jame numatant laikino saugojimo vietą degioms atliekoms, kurios yra supresuotos ir supakuotos bei paruoštos išvežti į deginimo įrenginius.

Papildomai iš sąvartyno yra surenkamos dujos ir panaudojant prie biologinio apdorojimo įrenginių esančių generatorių, yra gaminama elektra arba, esant prastesnės koncentracijos mišiniui, sudeginama tam skirtame fakele. Iš sąvartyno gaunamos dujos užtikrina reikalingą rezervą elektros generatoriui, kai biologinio apdorojimo įrenginiai turi nepakankamai dujų arba yra vykdomi remonto darbai.

Taip didinamas energijos efektyvumas, naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai bei mažinama šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, t. y. sumažinamas CO₂ išmetimas į aplinką.

Ne mažesnis iššūkis yra ir nuotekų tvarkymas.

2019 m. buvo parengtas Sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo planas (toliau – Planas), kuris 2020 m. kovo 27 d. Alytaus regiono plėtros sprendimu Nr. 51/6S-13 įtrauktas į *Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 metais planą*, kadangi Plane numatytų priemonių įgyvendinimas tiesiogiai susijęs su Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatavimu bei su papildomų lėšų priemonėms įgyvendinti poreikiu. Parengtas planas buvo pateiktas Aplinkos apsaugos agentūrai, UAB „Dzūkijos vandenys“ ir Aplinkos apsaugos departamentui prie aplinkos ministerijos.

Įgyvendinant šį Planą nuolat vykdomas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas ir tvarkymas, buityje susidarančios pavojingos atliekos surenkamos rūšiavimo centruose, vykdomas visuomenės aplinkosauginis švietimas, pertvarkyta sąvartyno nuotekų surinkimo sistema, įrengta stoginė atliekų kompostavimo aikštelėje. 2020 m. pradėta atlikti šalinamų nekomunalinių atliekų inventorizacija ir sąvartyno aplinkos monitoringo programos atnaujinimas, įtraukiant sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis stebėseną.

Įgyvendinant šį Planą nuolat vykdomas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas ir tvarkymas, buityje susidarančios pavojingos atliekos surenkamos rūšiavimo centruose, vykdomas visuomenės aplinkosauginis švietimas, pertvarkyta sąvartyno nuotekų surinkimo sistema, įrengta stoginė atliekų kompostavimo aikštelėje. 2020 m. pradėta atlikti šalinamų nekomunalinių atliekų inventorizacija ir sąvartyno aplinkos monitoringo programos atnaujinimas, įtraukiant sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis stebėseną.

Bendrovė, siekdama kontroliuoti galimai susidarančius kvapus, išsiskiriančius į aplinką, nuolat naudoja probiotikus, įrengė filtrus nuotekų tinkle bei atskirai išveža perkaliotą į UAB „Dzūkijos vandenys.“ 2021 m. planuojama papildomai įsigyti filtrato aeravimo sistemą ir orapūtes, kurių pagalba, tikimasi, sumažės pašalinių kvapų, išsiskiriančių aplinkoje, susidarymo galimybė.

Stoginės įrengimas ir nuotekų nuo sąvartyno kelio nuvedimas į švartų nuotekų sukaupimo rezervuarą turėjo įtakos ženkliam filtrato kiekio sumažėjimui bei faktinei filtrato taršai.

16 lentelė. Filtrato kiekio ir taršos dinamika 2018-2020 m.

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	skirtumas lyginant 2020 m. su 2019 m.	skirtumas lyginant 2020 m. su 2018 m.
Filtrato kiekis, m ³	23554	15098	12967	-2131	-10587
Faktinė tarša, t	164,77	21,78	38,82	17,03	-125,96

6.9. Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija

Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtoje inertinių atliekų apdorojimo aikštelėje su asbesto šalinimo sekcija priimamos nepavojingos statybinės inertinės atliekos (betonas, plytos, čerpės, keramikos ir kt.) ir pavojingos statybinės atliekos (izoliacinės medžiagos ir statybinės medžiagos, kuriose yra asbesto).

Į inertinių atliekų aikštelę priimta 7 202 t atliekų, iš kurių pašalinta 1 841 t. Kitos atliekos laikinai laikomos, o vėliau panaudojamos sąvartyne atliekų sluoksnių perdengimui arba smulkinamos ir pagaminama skalda.

Įrengta ir eksploatuojama asbesto šalinimo sekcija visiškai užtikrina Alytaus regiono gyventojų poreikį tvarkyti šias atliekas.

6.10. Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo

Senieji sąvartynai ir šiukšlynai, neatitinkantys aplinkosauginių reikalavimų, keliantys tiesioginį ir netiesioginį pavojų žmonių sveikatai bei aplinkai, uždaryti siekiant užkirsti kelią tolimesnei aplinkos taršai.

Uždarius sąvartynus ir šiukšlynus sutvarkyta 89,97 ha teritorija. Vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais, vykdomi senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūros po uždarymo darbai 57,22 ha plote. Dėl 7 ha šienavimo buvo sudaryta sutartis su ūkininkais.

Uždarytų 12 senų sąvartynų, 4 šiukšlynų bei uždaryto senojo atliekų kaupo priežiūros (šienavimo) darbai atliekami du kartus per sezoną.

Žvirgždėnų sąvartynas ir Alovės šiukšlynas po šienavimo

2020 m. buvo vykdomas aplinkos monitoringas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir uždarytuose sąvartynuose bei šiukšlynuose pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programas. Sekama jų įtaka požeminio vandens būklei, paviršinio vandens telkiniams, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių pastebėjus vandens teršimo atvejus.

Pagal monitoringo tyrimų duomenis galima daryti išvadą, kad bendra uždarytų sąvartynų ir šiukšlynų aplinkosauginė būklė išlieka stabili. Detalesnę informaciją apie sąvartynų ir šiukšlynų monitoringo rezultatus galima rasti Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro svetainėje www.aratc.lt.

6.11. Kiti vykdyti tyrimai

2020 m. vykdytas komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba aplinkos monitoringas. Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biologinio filtro, biodujų deginimo žvakės, rangovinio filtro ir dyzelinio kuro katilo.

Vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu patvirtintu „Dėl mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašu“, 2020 m. 4 kartus per metus buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų, priimamų į mechaninio rūšiavimo įrenginius, sudėties tyrimai.

Nors patvirtinta tvarka skirta šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekiui vertinti ir užduočių įgyvendinimui nustatyti, tačiau regione veikiant mechaninio rūšiavimo įrenginiams, kuriuose atskiriamos biologiškai skaidžios atliekos, kurios apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba, ši Tvarka daugiau naudinga vertinant regione susidarančių mišrių komunalinių atliekų morfologinę sudėtį. Tai itin svarbu vertinant antrinių žaliavų ir pakuočių kiekius, likusius mišrių komunalinių atliekų sraute.

Nors regione antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių, kasmet išrūšiuojama vis daugiau, tačiau mišriose komunalinėse atliekose, kaip rodo atliekų sudėties tyrimai, jų vis dar lieka apie 23 proc. t. y. daugiau kaip 7 700 t. Pakuočių atliekų grynasis kiekis mišriose komunalinėse atliekose 2020 m. buvo 4,3 tūkst., t. y. apie 13 proc.

7. Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė

7.1. Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais

Gerinant atliekų surinkimo prieinamumą ir kokybę, Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje įrenginėjamos požeminės ir pusiau požeminės atliekų surinkimo aikštelės. Šių aikštelių priežiūrai buvo nupirkta mobilus aukšto slėgio plovimo įrenginys, nereikalaujantis elektros pajungimo, turintis vandens pašildymą ir purvino vandens susiurbimo funkciją. Siekiant gerinti kontenerių ir kontenerinių aikštelių higieninę ir estetinę būklę, dezinfekuojami kontaineriai, mažinama blogų kvapų susidarymo galimybė.

Siekiant užtikrinti kokybišką paslaugą, Alytaus regione 2020 m. dirbo 5 kontenerinių aikštelių priežiūros specialistai.

Priežiūrėtojai nuolat tikrina tvarką aikštelėse, bendravo su gyventojais, stebėjo, kad gyventojai tinkamai rūšiuotų atliekas, sumestų jas į kontenerius, o ne paliktų šalia jų, priminė ir paragino dideles ar kitų rūšių atliekas, kurių negalima mesti į kontenerius, vežti į rūšiavimo centrus (surinkimo aikšteles), atsakė į gyventojams kylančius klausimus, o apie asmenis, piktybiškai nesilaikančius atliekų tvarkymo taisyklių, informavo savivaldybes.

17 lentelė. Kontenerinių aikštelių priežiūros specialistų darbai

Savivaldybės	Informuotas vežėjas apie perpildytus rūšiavimo kontenerius, vnt.	Bendravimas su mokėtojais				Dalinta informacija apie rūšiavimą		
		daugiabučių namų gyventojais, vnt.	individualių namų gyventojais, vnt.	įmonėmis, vnt.	teikta informacija apie rūšiavimą telefonu, vnt.	siųsti el. laiška, vnt.	Daugiabučių namų laiptinėse, į pašto dėžutes	Individualių namų gyventojams
Alytaus m.	81	1600	0	18	449	0	25 000	0
Birštono/ Prienų r.	66	1490	245	15	4516	5982	680	187
Druskininkų/ Lazdijų	60	750	100	20	920	560	1000	200
Varėnos r.	10	680	20	0	30	0	300	0

Aikštelių priežiūros specialistai taip pat informuodavo apie sugadintus daugiabučių aikštelių stendus, užstrigusius kontenerių būgnus, kreivai uždengtus kontenerių dangčius, nešvarius kontenerius, kuriuos reikia išplauti, bendravo su seniūnijomis ir savivaldybėmis, sprendžiant aikštelių apšvietimo ir kitus klausimus, susijusius su atliekų rūšiavimu, informavo automobilių savininkus apie ne vietoje statomas mašinas, įteikdavo įspėjimo lapelius, teikė informaciją individualių namų gyventojams ir įmonėms.

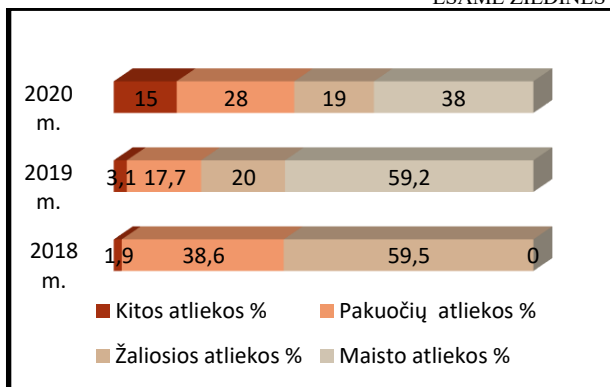
7.2. Atliekų turėtojų kontrolė

2020 m., kaip ir 2019 m., didesnis dėmesys buvo skiriamas maisto bei žaliųjų atliekų kontrolei mišrių komunalinių atliekų konteneriuose (toliau- MKA).

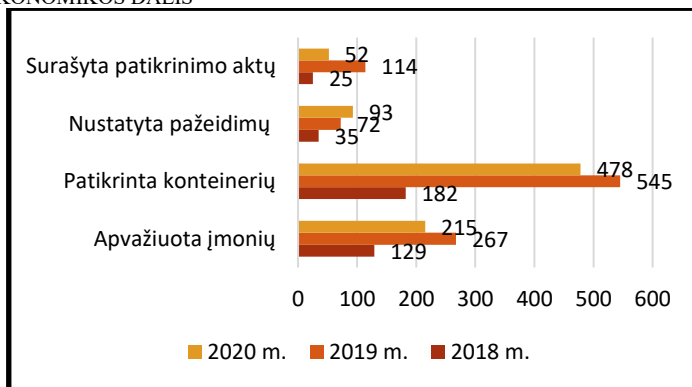
Inspektoriai planinių patikrinimų metu apvažiavo 8 322 individualias valdas ir patikrinę MKA kontenerius nustatė 503 pažeidimus, kas sudaro 6 proc. nuo patikrintų kontenerių skaičiaus.

Pažeidimų skaičius lyginant su 2019 m. sumažėjo beveik 8 proc. Patikrinimų rezultatai rodo, kad MA ir žaliosios atliekos buvo dažniausiai aptinkamos individualiuose MKA konteneriuose ir sudarė 57 proc.

Patikrinimų rezultatai rodo, kad maisto atliekos ir žaliosios atliekos buvo dažniausiai aptinkamos individualiuose MKA konteneriuose ir sudarė 57 proc.

10 pav. Individualiuose MKA konteineriuose netinkamų atliekų pasiskirstymo dinamika (%) 2018 m. – 2020 m.

11 pav. Juridinių asmenų kontrolė 2020 metais

Individualius MKA konteinerius gyventojai vis dar įpratę laikyti prie gatvės, nors pagal atliekų tvarkymo taisykles turi laikyti savo valdoje ir išstumti tuštinimui tik tada, kai pilnai užsipildo. Būtina šviesti gyventojus, kad tuščių ištraukiamų konteinerių nebeliktų. Lyginant su 2019 m., konteinerių ištraukimų sumažėjo apie 10 proc.

Taip pat patikrinta 1511 individualių rūšiavimo konteinerių. Patikrinimo metu buvo ištraukti tuštinimui apie 90 proc., rasta perpildyta 55 konteineriai. Vieno konteinerio atliekų vidutinis svoris - apie 12 kg.

7.3. Daugiabučių namų pakuočių atliekų ir likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas

2020 m. didelis dėmesys buvo skiriamas kolektyvinių pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių (toliau - rūšiavimo konteineriai) tikrinimui bei atliekų vežėjų teikiamų paslaugų vykdymo kontrolei.

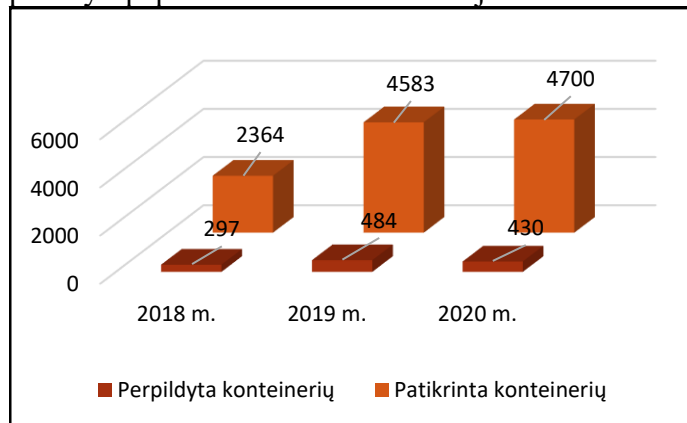
Per 2020 m. patikrinti 4 700 rūšiavimo konteineriai prie daugiabučių namų, garažų, sodų bendrijų ir registruoti 430 perpildymo atvejai. Tai sudaro 9,15 proc. (2019 m. 10,56 proc.). Daugiausia perpildytų rūšiavimo konteinerių buvo nustatyta Alytaus mieste – 240 atvejai. Pastatytos naujos konteinerinės aikštelės ir aikštelių priežiūros specialistų darbas skatino gyventojus atidžiau rūšiuoti.

Rūšiavimo konteinerių perpildymo atvejų nustatyta: popieriaus pakuočių – 232 vnt., stiklo pakuočių – 198 vnt.

Taip pat 2020 m. patikrinta 3 733 vnt. daugiabučių kolektyviniai konteineriai ir nustatyta, kad 922 vnt. persipildę, o šalia jų išmetamos didelių gabaritų bei pakuočių atliekos.

Daugiausia perpildytų rūšiavimo konteinerių aptikta Alytaus mieste - 353 atvejai.

Siekiant, kad kolektyviniai rūšiavimo konteineriai kuo mažiau būtų perpildyti, buvo nuspręsta pastatyti papildomus konteinerius ir juos vežti dažniau.

12 pav. Patikrintų ir perpildytų rūšiavimo konteinerių skaičius Alytaus regione 2018-2020 metais

Perpildyti kolektyviniai popieriaus pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriai.

Pagrindinės MKA kolektyvinių konteinerių persipildymo priežastys: netinkamas atliekų rūšiavimas, užstatytos automobiliais aikštelės, per maža konteinerio talpa, tenkanti gyventų skaičiui, karantino metu padidėjęs vartojimo namų ūkiuose, dirbant ir mokantis nuotoliniu būdu, dėl chaotiškai besiplečiančių priemiesčių (gyventojai statosi namus teritorijose, kuriose nėra jokios infrastruktūros, todėl iškyla privažiavimo prie namų valdų, kai kuriais atvejais, ir konteinerių pastatymo problemos), išliekantis rajonų teritorijose didelis gyventojų, besinaudojančių kolektyviniais konteineriais, skaičius (šiuo atveju dažniausiai atliekos būna nerūšiuotos), pakuočių ir stiklo atliekų šalinimo konteinerių trūkumas, maisto atliekų šalinimo konteinerių nebuvimas.

Alytaus m. per penkis 2020 m. mėnesius buvo 55 kartus kreiptasi į savivaldybės administraciją dėl administracinių nuobaudų skyrimo už paliekamus automobilius prie konteinerių, didelių gabaritų atliekų palikimą aikštelėse, su prašymu pastatyti ženklus draudžiančius statyti automobilius prie konteinerinių aikštelių.

Dėl sutarties pažeidimų per 2020 m. vežėjui buvo 13 kartų taikytos sankcijos ir išrašytos baudos.

Dėl nuolat persipildančių MKA konteinerių Alytaus mieste keturiose aikštelėse buvo pakeistos MKA konteinerių talpos (iš 3 m³ į 5 m³), o 6 aikštelėse buvo įrengta po antrą MKA konteinerį. Dar iš 18 aikštelių vykdyti papildomi MKA atliekų išvežimai penktadieniais ir sekmadieniais. Taip pat šiose aikštelėse nuolat šviečiamąjį darbą dirbo aikštelių priežiūros specialistai.

7.4. Juridinių asmenų likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas

Planinių patikrinimų metu 2020 m. kontrolieriai patikrino 215 įmonių ir organizacijų (2019 m. - 267). Patikrinta 545 konteineriai, iš kurių nustatyti 93 pažeidimai dėl netinkamai rūšiuojamų atliekų. Nustatyti 49 smulkesni pažeidimai – ant konteinerių buvo priklijuoti įspėjamieji lapeliai informuojant, kad konteineryje yra neleistinų atliekų. Nustačius stambesnius pažeidimus konteineriai buvo netuštinti – tokių atvejų buvo 44.

Dėl atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimų buvo surašyta 52 patikrinimo aktai su įpareigojimu išsirūšiuoti. Iš jų 22 dėl buvo perduoti savivaldybėms dėl pakartotinių pažeidimų.

Lyginant 2017-2019 m. duomenis, matyti, kad kiekvienais metais nuo patikrintų MKA konteinerių, įmonėse nustatytų pažeidimų mažėja - 2017 m. sudarė 31,9 proc., o 2019 m. – 13,2 proc.

Iš patikrintų 58 švietimo, gydymo įstaigų nustatyta 14 pakuočių rūšiavimo konteinerių persipildymo atvejų. Sprendžiant problemą pastatyta 16 vnt. 1100 l talpos, 2 vnt. 240 l talpos pakuočių konteineriai ir 73 vnt. varpų (14 vnt. stiklui, 32 vnt. plastikui, 27 vnt. popieriui).

7.5. Rūšiavimas sodų bendrijose

Alytaus regione sodų bendrijose susidarančios atliekos yra įprastinės sodų teritorijoms: žaliosios, pakuotės, mišrios komunalinės, didelių gabaritų (baldai elektronika, statybinės atliekos, padangos) ir „atvežtinės“ atliekos.

Patikrinimų metu nustatyti pažeidimai sodų bendrijoje „Šilas“ ir „Rugelis“ - konteinerių aikštelė užteršta automobilių ardymo detalėmis. Apie tai buvo informuota Alytaus rajono savivaldybės administracija, Aplinkos apsaugos agentūra. Buvo atliekami patikrinimai ir su savivaldybių administracijos darbuotojais.

Sodų bendrijose buvo pastatyti 32 vnt. 10 m³ ASK tipo konteineriai, skirti žaliosioms atliekoms šalinti. Aktyviai bendradarbiaujant su seniūnais, sodų bendrijų primininkais ir jų gyventojais, pasiekta, kad į konteinerius patenka vis daugiau žaliųjų atliekų. Per 2020 m. šiais konteineriais išvežta 623,06 t, žaliųjų atliekų, t. y. 362,24 proc. daugiau nei 2019 m. (172 t), tai reiškia, kad tiek atliekų nepateko į MKA konteinerius.

Sodų bendrijose „Dzūkija“ ir „Vyturėlis“ buvo panaikintos konteinerių aikštelės prie įvažiavimų, perkelti konteinerius į sodų teritorijų vidų ir sudėti informaciniai įspėjimai „*Šiuokšlinti draudžiama*“. Tai leido panaikinti nesibaigiančius atliekų „kalnus“ prie buvusių konteinerių aikštelių. Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001 jau minėtose vietose pastatytos naujos konteinerinės aikštelės. Skatinant gyventojų

sąmoningumą, raginant nepalikti atliekų prie konteinerių aikštelių, buvo įrengti aikštelių ribų ženkliniai tvoromis, užklijuoti skelbimai, kad negalima šiukšlinti, įrengtos stebėjimo kameros.

Užtikrinant tinkamą atliekų tvarkymą sodų bendrijose, būtina pastoviai gyvenantiems gyventojams šiose teritorijose išdalinti individualius MKA bei rūšiavimo konteinerius.

8. Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2020 metais

8.1. Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai

Įmonės pardavimo pajamos 2020 m. didėjo 805 tūkst. eurų. Gauta 182 tūkst. eurų pajamų už gamybinių atliekų priėmimą, pakuotes ir antrines žaliavas, kompostą, elektroniką ir padangų tvarkymą rūšiavimo centruose, 100 tūkst. pajamų iš mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių už pagamintą elektrą, maisto atliekų priėmimą ir metalus. Už gamybinių atliekų priėmimą į sąvartyną gauta 347 tūkst. eurų, 17 tūkst. eurų už žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje ir 5 mln. 404 tūkst. pajamų gauta iš savivaldybių už vietinę rinkliavą apmokestintų komunalinių atliekų tvarkymą.

18 lentelė. Bendrieji įmonės rodikliai

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA (tūkst. €)	2019 METAI	2020 METAI	POKYTIS
Pardavimo pajamos	5229	6034	805
Pardavimo savikaina	4538	5271	733
Bendrasis pelnas (nuostoliai)	691	763	72
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	536	585	49
Veiklos pelnas (nuostoliai)	155	178	23
Kitos veiklos pelnas (nuostoliai)	26	-1	-27
Finansinė ir investicinė veikla	-85	-75	10
Pelnas prieš apmokestinimą, tūkst. €	96	103	7
Grynasis pelnas, tūkst. €	96	103	7
BALANSAS (tūkst. €)			
Ilgalaikis turtas	20 606	20 896	290
Trumpalaikis turtas	1 726	2 590	864
Pirkėjų skolos	793	915	122
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	656	1500	844
Turtas iš viso	22 332	23 487	1155
Nuosavas kapitalas	1056	1173	117
Dotacijos, subsidijos	14619	14980	361
Atidėjiniai	2252	2544	292
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	4405	4790	385
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai	2865	3227	362
Finansiniai įsipareigojimai	2865	3227	362
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	1539	1563	24
Finansiniai įsipareigojimai	327	424	97
Skolos tiekėjams	979	814	-165
Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai iš viso	22 332	23 487	1155
RODIKLIAI			
Išstatinis kapitalas, tūkst. €	463	463	0
Savininkų nuosavybė, tūkst. €	1056	1173	117
Savininkų nuosavybė tenkanti vienai akcijai, €	660	733	73
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas viso tūkst. €	2 356	2 517	161
Iš nuosavų ir skolintų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas tūkst. €	567	670	103
RODIKLIAI			
Turto grąža (ROA)	0,43%	0,44%	0,01%
Nuosavo kapitalo grąža (REO)	0,61%	0,64%	0,03%
Finansinės priklausomybės koeficientas (D/E)	28,10%	29,65%	1,55%
Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA)	748	848	100

Veiklos pelningumas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža)	14,30%	14,05%	-0,25%
Veiklos pelno marža	2,96%	2,95%	-0,01%
Grynojo pelno marža	1,84%	1,71%	-0,13%
DARBUOTOJAI			
Vidutinis darbuotojų skaičius	86	100	14

2020 m. veiklos pelnas – 178 tūkst. eurų, grynasis pelnas- 103 tūkst. eurų.

Savininkų nuosavybė didėjo 117 tūkst. eurų. Bendrovės nuosavo kapitalo ir įstatinio kapitalo santykis atitinka Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus, nuosavas kapitalas 2,5 karto didesnis už įstatinį.

2020 m. grąžinta 252 tūkst. eurų paskolų. Naujų aplinkosauginių projektų finansavimui ir III sąvartyno sekcijos statybai panaudota 711 tūkst. eurų paskolų. Bendras skolinčių lėšų likutis padidėjo 459 tūkst. eurų.

2020 m. įsigyta, rekonstruota bei naujai pastatyta ilgalaikio turto už 2 mln. 675 tūkst. eurų, iš jų 1 mln. 554 tūkst. eurų apmokėta ES paramos lėšomis ir 1 mln. 121 tūkst. eurų nuosavomis bei skolintomis lėšomis. Priskaičiuota ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo už 2 mln. 492 tūkst. eurų, iš jų nuosavų lėšų įsigyto turto nusidėvėjimas - 670 tūkst. eurų.

Pirkėjų skolos padidėjo 122 tūkst. eurų, iš jų savivaldybių - 91 tūkst. eurų, tačiau laiku neapmokėtos skolos nepadidėjo.

Skolos tiekėjams sumažėjo 165 tūkst. eurų. Gavus avansą aplinkosauginiam projektui buvo apmokėta didžioji dalis skolų, susijusių su projektų įgyvendinimu. Pradelstų skolų, išskyrus projektinę veiklą, įmonė metų pabaigoje neturėjo.

2020 m. gauta dotacijų ir subsidijų 2 132 124 eurais, iš jų projekto „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ finansavimui 2 084 388 eurais (iš jų 920 tūkst. eurų avansas projektui), „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra Kauno regione (Birštono ir Prienų raj. sav.)“ finansavimui 42 734 eurais, 4 296 eurais darbuotojų anglų kalbos mokymui ir 705 eurais darbo užmokesčio išlaidų kompensavimui, vykdant projektą „Išteklų atgavimo iš sąvartyno galimybių vertinimo modelis“. Panaudota dotacijų suma viso 1 858 412 eurais, iš jų 1 822 276 eurų dotacijų panaudojimas yra susijęs su ilgalaikio turto nusidėvėjimu (šia suma sumažintos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos), 15 568 eurais maisto atliekų surinkimo konteinerių įsigijimu (sumažintos įsigijimo sąnaudos), 15 567 eurais su pakartotinio naudojimo veiklai skirtu inventoriaus įsigijimu ir 5 001 eurais su darbuotojų mokymo išlaidomis bei darbo užmokesčio kompensavimu.

2020 m. 323 tūkst. eurų skirta ilgalaikiams atidėjiniams sąvartyno uždarymui ir priežiūrai po uždarymo ir 32 tūkst. eurų sumažinti trumpalaikiams atidėjiniams atliekų deginimui.

VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ už 2018 ir 2019 metus parengė savivaldybių valdomų įmonių ataskaitas, kuriose apžvelgiama ir vertinama įmonių veikla, finansiniai rezultatai ir valdymo pokyčiai.

Finansiniai rezultatai vertinti pagal 7 rodiklius: turto grąžos (ROA) rodiklį, nuosavo kapitalo grąžos (REO) rodiklį, finansinės priklausomybės koeficientą (D/E), pelną prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA), veiklos pelningumas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITA marža), veiklos pelno maržą, grynojo pelno maržą.

Turto grąžos rodiklis (ROA) apskaičiuojamas paskutinių dvylikos mėnesių grynąjį pelną (nuostolius) dalinant iš turto balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkio. Turto grąžos rodiklis 0,44 proc., arba 0,01 proc. didesnis negu 2019 metais. 2019 metų suminis visų regioninių centrų šis rodiklis buvo 2,2 proc.

Nuosavo kapitalo gražos rodiklis (ROE) apskaičiuojamas paskutinių dvylikos mėnesių grynąjį pelną (nuostolius) dalinant iš nuosavo kapitalo balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkio. Atsižvelgiant į tai, kad regioninių centrų didžioji dalis suformuota dotacijų pagrindu yra naudojama suminė nuosavo kapitalo ir dotacijų vertė. Nuosavo kapitalo ir dotacijų gražos rodiklis 0,64 proc., arba 0,03 proc. didesnis negu 2019 metais. 2019 metų suminis visų regioninių centrų šis rodiklis buvo 3 proc.

Finansinės priklausomybės koeficientas (D/E) apskaičiuojamas ilgalaikių ir trumpalaikių finansinių įsipareigojimų sumą dalinant ir nuosavo kapitalo. Finansinės priklausomybės rodiklis yra didelis nes turto sukūrimui didžioji dalis yra skolintos lėšos. Kadangi regioninių centrų didžioji dalis turto suformuota dotacijų pagrindu, todėl naudojama suminė nuosavo kapitalo ir dotacijų vertė. Finansinės priklausomybės koeficientas 2020 m. - 29,65%. 2019 m. regioninių centrų šis rodiklis buvo 9,3 proc.

Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA). Rodiklis apskaičiuojamas iš ikimokestinio pelno atimant finansinės veiklos rezultatą bei pridedant ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir amortizaciją. Pelnas prieš mokesčius, nusidėvėjimą ir palūkanas 2020 m. - 848 tūkst. eurų arba 100 tūkst. eurų didesnis negu 2019 m. 2019 m. suminis visų regioninių centrų šis rodiklis vidutiniškai buvo 861 tūkst. eurų

EBITDA marža apskaičiuojama EBITDA vertę dalinant iš pardavimo pajamų. 2020 m. marža sudarė 14,05 proc. arba 0,25 proc. mažiau negu 2019 m. 2019 m. regioninių centrų šis rodiklis buvo 17,8 proc.

Veiklos pelno marža apskaičiuojama veiklos pelną dalijant iš grynosios apyvartos. 2020 m. veiklos pelno marža 2,95 proc., o 2019 m. regioninių centrų šis rodiklis buvo 10,4 proc.

Grynojo pelno marža apskaičiuojama dalijant grynąjį pelną ir grynosios apyvartos. 2020 m. grynojo pelno marža 1,71 proc., o 2019 m. regioninių centrų šis rodiklis buvo 8,4 proc.

19 lentelė. Finansinio pajėgumo rodikliai

FINANSINĖS BŪKLĖS RODIKLIAI			Apskaičiuotos rodiklių reikšmės		Apskaičiuotos balų reikšmės	
Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Skaičiavimo formulė	2019	2020	2019	2020
I.	Pajamų apsaugos rodikliai					
1.	Grynasis pelningumas (R1)	(grynasis pelnas/pardavimo pajamos) x 100	1,84	1,71	2	2
II.	Finansinio sverto rodikliai					
2.	Įsiskolinimo koeficientas (R2)	(visi įsipareigojimai/turtas) x 100	19,7	20,4	5	5
3.	Einamojo likvidumo koeficientas (R3)	trumpalaikis turtas/ trumpalaikiai įsipareigojimai	1,12	1,66	3	5
III.	Komerčinio aktyvumo rodikliai					
4.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (365 d.*) (R4)	(pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos) x 365*	55,3	55,3	3	3
IV.	Įmonės bendrasis rodiklis					
5.	Įmonės bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (BR)				3,25	3,75

Finansinio pajėgumo įvertinimui naudoti 4 finansiniai santykiniai rodikliai: grynasis pelningumas, įsiskolinimo koeficientas, einamojo likvidumo koeficientas ir pirkėjų įsiskolinimo koeficientas. Atliekų tvarkymo sektoriuje nėra nustatyta žemutinė bendrojo finansinio pajėgumo rodiklio riba, bet galima teigti, kad bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra geras, ypač įsiskolinimo ir einamojo likvidumo koeficientai. Įmonės turimo turto ir skolų santykis geras iš esmės dėl to, kad didžioji ilgalaikio turto dalis sukurta gavus ES paramą.

20 lentelė. 2020 metų atliekų tvarkymo programos vykdymas

		PASTOVIOJI SĄNAUDŠ DALIS €				KINTAMOJI SĄNAUDŲ DALIS €		BŪTINOS SĄNAUDOS VISO	
	Sąnaudų paskirstymas KA kiekiui				Sąnaudų paskirstymas MKA kiekiui				
	KA (t)	93,16	BSA (t)	46,58	€	MKA (t)	57,10	€	€
Alytaus miesto	14 983		2 993		1 535 416	10 581		604 019	2 139 434
Alytaus rajono	6 457		1 221		658 449	4 996		285 366	943 815
Birštono	1 832		958		215 331	1 186		67 719	283 050
Druskininkų	8 125		2090		854 390	4 969		283 680	1 138 073
Lazdijų rajono	4 400		603		437 992	3 041		173 598	611 590
Prienų rajono	8 148		1 052		808 152	4 368		249 340	1 057 493
Varėnos rajono	5 951		463		576 061	3 986		227 581	803 642
VISO	49 896		9 380		5 085 791	33 127		1 891 303	6 977 094

21 lentelė. Atliekų tvarkymo kaštai ir rinkliavos lėšų surinkimas 2020 m.

Savivaldybės pavadinimas	Priskaičiuota rinkliavos, €	Surinkta rinkliavos, €	KA tvarkymo būtinos sąnaudos, €	Rinkliavos lėšų trūkumas, perteklius €
Alytaus miesto	2 073 122	2 128 752	2 139 434	-10 682
Alytaus rajono	837 212	841 993	943 815	-101 822
Birštono	258 362	254 828	283 050	-28 222
Druskininkų	959 847	984 180	1 138 073	-153 893
Lazdijų rajono	546 241	569 789	611 590	-41 801
Prienų rajono.	1 061 561	1 069 439	1 057 493	11 946
Varėnos rajono	737 808	738 254	803 642	-65 388
Iš viso:	6 474 153	6 587 235	6 977 094	-389 859

22 lentelė. Kaštų dalis, kurią mokėjo regiono savivaldybės, ir jų pokytis per dvejus metus

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	2019 m. Kaštai € (su PVM)	2020 m. Kaštai € (su PVM)	Pokytis %
				Padidėjimas (+), sumažėjimas (-)
1	Alytaus miesto	1 900 344	2 139 434	+12,6
2	Alytaus rajono	764 791	943 815	+23,4
3	Birštono	257 032	283 050	+10,1
4	Druskininkų	1 034 250	1 138 073	+10,0
5	Lazdijų rajono	512 664	611 590	+19,3
6	Prienų rajono	877 333	1 057 493	+20,5
6	Varėnos rajono	679 419	803 642	+18,3
VISO		6 025 833	6 977 094	+15,8

Komunalinių atliekų tvarkymo kaštai 2020 m. palyginus su 2019 m. didėjo 15,6 proc. 2020 m. įvesta į eksploataciją 131 konteinerinė aikštelė Alytaus miesto savivaldybėje, kurių balansinė vertė 1 mln. 91 tūkst. eurų, 31 aikštelė Varėnos rajono savivaldybėje, kurių balansinė vertė 251 tūkst. eurų, 45 aikštelės Alytaus rajono savivaldybėje, kurių balansinė vertė 318 tūkst. eurų, 6 aikštelės Birštono savivaldybėje už 194 tūkst. eurų. Pastatytas ir pradėtas eksploatuoti Viečiūnų rūšiavimo centras už 332 tūkst. eurų. Į regioninio sąvartyno III sekcijos statybą investuota 333 tūkst. eurų. Įsigyti du automobiliai DACIA SANDERO ir automobilis IVECO žaliosioms ir kitoms atliekoms surinkti už 74,5 tūkst. eurų. Už 102 tūkst. eurų įsigyta duomenų saugykla, putų polistirolu presas už 32 tūkst. eurų, elektrinis krautuvas pakartotinio naudojimo veiklai už 32 tūkst. eurų ir kt.

2020 m. visus metus veikė naujai įsteigtas aplinkosaugos ugdymo ir pakartotinio panaudojimo padalinys, pastatytas ir įvestas į eksploataciją pakartotinio panaudojimo pastatas, įsigyta įranga padalinio veiklai.

2019 m. UAB „Hidroterra“ perskaičiavo Alytaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyno uždarymo ir priežiūros po uždarymo kaštus bei atidėjinių poreikį uždarymui, kuris sudaro 3 mln. 738 tūkst. eurų arba 3,86 eurų vienai tonai pašalintų atliekų. 2021 m. sausio 11 d. atlikti sąvartyno matavimai pagal kuriuos sąvartyne sukaupta 509 tūkst. kubinių metrų atliekų, arba 67 proc. atliekų tūrio (trijų sekcijų talpa - 760 tūkst. kub. metrų). Pagal tai atidėjiniams turėjo būti skirta 2 mln. 503 tūkst. eurų, todėl 2020 m. atidėjiniams sąvartyno uždarymui kaupti skirta 390 tūkst. eurų (su PVM).

23 lentelė Komunalinių atliekų tvarkymo kaštai

Kaštų pavadinimas	2019 m.		2020 m.	
	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros
Atliekų surinkimas ir transportavimas (įskaitant atliekų rūšiavimo kontrolę ir sutarčių vykdymo priežiūrą)	1 831 206	30,4	2 069 115	29,7
Atliekų šalinimas (regioninis sąvartynas)	479 824	8,0	490 754	7,0
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	934 363	15,5	969 089	13,9
Atliekų deginimas	627 703	10,4	676 384	9,7
Didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių eksploatavimas	934 414	15,5	1 010 514	14,5
Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra	150 499	2,5	444 740	6,4
ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	78 773	1,3	126 223	1,8
Rinkliavos administravimo (įskaitant ekologinį švietimą)	444 315	7,4	473 029	6,8
Transporto eksploatavimo padalinio sąnaudos	24 118	0,4	63 016	0,9
Pakartotinio panaudojimo ir aplinkosaugos ugdymo sąnaudos	109 284	1,8	176 582	2,5
Bendrosios ir sistemos administravimo sąnaudos	411 336	6,8	477 648	6,8
VISO	6 025 833	100	6 977 095	100

Lentelėje pateikti komunalinių atliekų tvarkymo kaštai su priskaičiuotu pridėtinės vertės mokesčiu. Į atliekų surinkimo ir transportavimo kaštus 2020 m. įskaičiuota įsigytų maisto atliekų ir

komunalinių atliekų surinkimo konteinerių vertė, taip pat įskaičiuota komunalinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo kontrolės padalinio sąnaudos bei konteinerinių aikštelių nusidėvėjimo bei remonto sąnaudos.

2020 m. išvežta deginti 13 770 t atliekų, arba 3.499 t daugiau negu 2019 m. Tik nedidelė dalis atliekų, apie 2,5 tūkst. tonų, išvežta samdomu transportu, o visos kitos vežtos nuosavu transportu. 2019 m. atliekų transportavimas kainavo 159 tūkst. eurų, o 2020 m. - 118 tūkst. eurų. Be to 2,42 eurai (su PVM) didėjo atliekų deginimo kaina.

Rūšiavimo centrų eksploatavimo sąnaudos didėjo dėl padidėjusių jų skaičiaus ir padidėjusio centruose surenkamo atliekų kiekio, padidėjusių darbo užmokesčio, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų.

24 lentelė. Savivaldybių įsiskolinimas už ARATC suteiktas paslaugas

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	2019.12.31		2020.12.31		Pokytis eur (+) (-)
		VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	
1	Alytaus miesto	166 465	8 487	178 356	0	-8 487
2	Alytaus rajono	31 828	0	48 447	0	0
3	Birštono	127 506	106 976	152 030	135 266	28 290
4	Druskininkų	109 990	49 535	40 790	0	-49 535
5	Lazdijų rajono	29 936	0	103 926	54051	54 051
6	Prienų rajono	187 373	130 069	171 294	95 477	-34 592
7	Varėnos rajono	-	0	52 678	0	0
VISO		656 098	295 067	747 521	284 794	-10 273

Laiku neapmokėtos savivaldybių skolos 2020 metų pabaigai, palyginus su 2019 metais sumažėjo 10,3 tūkst. eurų. Lazdijų rajono savivaldybės pradelsta skola už 1 mėn., Birštono savivaldybės už 5 mėn., Prienų rajono savivaldybės už 1 mėn.

8.2. Rinkliavos administravimo veikla

8.2.1. Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas

Alytaus regiono savivaldybių Nuostatuose nustatyta, kad Rinkliavos mokėtojas – fizinis ir juridinis asmuo – atliekų turėtojas, nuosavybės teise valdantis rinkliava apmokestinamos kategorijos nekilnojamąjį turtą, arba teisės aktų nustatyta tvarka jo įgaliotas asmuo, kuriam Savivaldybės tarybos sprendimu yra nustatyta privaloma įmoka - mokėti Rinkliavą. Rinkliava susideda iš pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dedamųjų. Pastoviąją įmokos dalį moka visi nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgalioti asmenys. Pastovioji įmokos dalis yra nustatyta savivaldybėje vienoda visoms nekilnojamojo turto kategorijoms už vieną kvadratinį metrą per metus ir jai lengvata netaikoma (išskyrus atvejus, kai objektas netinkamas naudoti). Kintamąją įmokos dalį moka nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų

įgalioti asmenys, kuriems teikiama komunalinių atliekų paėmimo ir atliekų tvarkymo paslauga.

Rinkliavos mokėtojų registre 2020 m. buvo 107 103 mokėtojų, fizinių ir juridinių asmenų, o tai 489 daugiau negu 2019 m. (106 614 mokėtojai). Padidėjimą lėmė tai, kad buvo atnaujinti VĮ „Registų centras“ duomenys, tikslinami įsiskolinusių Rinkliavos mokėtojų VĮ „Registų centras“ duomenys, Gyventojų registro duomenys ir Rinkliavos mokestis buvo padalintas visiems nekilnojamojo turto savininkams, įtraukti/patikslinti

faktiškai gyvenami, tačiau nepriduoti naudoti pastatai.

Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos mokėtojų skaičius, **kurie turi galiojančią paslaugą**, apmokestinamų objektų plotas 2020 m. pateiktas lentelėje.

25 lentelė. Apmokestinimo parametrai Alytaus regione ir jų apimtys

Savivaldybė	Mokėtojų skaičius (turi galiojančią paslaugą)	Objektų skaičius, vnt.	Apmokestintas plotas, m ²
Alytaus m.	29 085	32 610	3462782
Alytaus r.	19 437	21 479	1759825
Birštono	2 548	2 893	341367
Druskininkų	12 093	13 817	1438025
Lazdijų r.	11 515	13 066	1524320
Prienų r.	16 412	17 930	1961812
Varėnos r.	16 013	17 492	1522911
Iš viso:	107 103	119 287	12011041

Alytaus regione Rinkliava skaičiuojama pagal VĮ „Registų centras“ duomenis, Rinkliavos pastovioji mokesčio dalis priklauso nuo pastato bendro ploto ir tikslinės jo naudojimo paskirties, kintamoji mokesčio dalis nuo bendro ploto/naudojamo konteinerio talpos/dydžio. Esant netikslumams patys atliekų turėtojai pateikia tai patvirtinančius dokumentus, pildo sąžiningumo deklaracijas, yra tikslinama konteinerio talpa.

26 lentelė. Vietinės rinkliavos mokumas 2020m. Alytaus regiono savivaldybėse

Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%		
Alytaus m.	1371147,04	1393326,62	101,62	701975,23	735425,22	104,77	2128751,84	102,68
Alytaus r.	735645,26	740156,12	100,61	101566,98	101837,14	100,27	841993,26	100,57
Birštono	115131,91	114424,72	99,39	143229,77	140403,44	98,03	254828,16	98,63
Druskininkų	499357,34	518600,65	103,85	460489,6	465579,81	101,11	984180,46	102,54
Lazdijų r.	429690,5	452013,37	105,2	116550,82	117775,53	101,05	569788,9	104,31
Prienų r.	805300,76	813872,86	101,06	256260,32	255566,24	99,73	1069439,1	100,74
Varėnos r.	583355,47	586993,56	100,62	154452,38	151260,36	97,93	738253,92	100,06
Iš viso:	4539628,28	4619387,9	101,76	1934525,1	1967847,74	101,72	6587235,64	101,75
Priskaičiuota iš viso vietinės rinkliavos mokesčio per 2020 m							6474153,38	

Alytaus regione 2020 m. priskaičiuotos Rinkliavos mokesčio sumokėta 6 474 153,38 Eur., **tai sudaro 101, 75 %**

27 lentelė. Priskaičiuotos ir apmokėtos rinkliavų sumos atliekų turėtojams

Metai	Priskaičiuota, Eur.	Apmokėta, Eur.	Skola / - permoka, Eur.
2018	5 900 615	5 709 348	191 267
2019	6 061 086	6 103 003	-41 917
2020	6 474 153	6 587 236	-113 082
Viso	18 435 854	18 399 587	36 268

Birštono ir Prienų rajono savivaldybėse, vykdant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų r. ir Birštono sav.)“ Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005 pagal priemonę „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, finansuojamą pagal 2014-2020 m. Europos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, įrengtos aikštelės su požeminiais konteineriais. Šiuo metu Birštone jau yra įrengta 23 naujų požeminių konteinerių aikštelės, kuriose mišrių komunalinių atliekų konteineriai yra atrakinami identifikaciniais raktais. 2019 - 2020 m. buvo išdalinta 1223 identifikaciniai raktai. Jais galima atrakinti bet kurioje Birštono naujoje konteinerių aikštelėje esantį požeminį mišrių atliekų konteinerį, tad gyventojai patys gali pasirinkti, kuria aikštele jiems patogiau naudotis

Nauji požeminiai konteineriai Birštone su identifikaciniais raktais

2020 m. identifikaciniais raktais pasinaudojo 1 223 mokėtojai, kurie konteinerius atidarė 26 706 kartus.

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras įpareigotas nesumokėtą Rinkliavą iš atliekų turėtojų išieškoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įskaitant neteisminį bei teisinį skolos išieškojimą. 2020 m. vykdant ikiteisminį skolų išieškojimą buvo tikslinti 16 400 mokėtojų, kurių skola didesnė negu 50 Eur. suma, duomenys (Registrų centro išrašas – NTR, GRT).

Po duomenų tikslinimo išsiųsta 6 051 vnt. skolos pranešimų (Alytaus m. sav. – 785 vnt., Alytaus r. sav. – 1 585 vnt., Druskininkų sav. – 1 394 vnt., Birštono sav. – 131 vnt., Lazdijų r. sav. – 650 vnt., Prienų r. sav. – 1 022 vnt., Varėnos r. sav. – 484 vnt.). Išsiuntus priminimus apie susidariusį įsiskolinimą už Rinkliavą, apie 34 proc. mokėtojų skolą padengė. Nepadengusiems įsiskolinimo buvo vykdomas teisinis skolų išieškojimas.

28 lentelė. Suteiktos lengvatos, atliktos korekcijos Alytaus regiono savivaldybėse per 2020 metus

Savivaldybės pavadinimas	1 proc. lengvatos FA, Eur.	3 arba 5 proc. lengvatos FA pagal savivaldybės sprendimus, Eur.		Del deklaravimo, kad	Konteinerių išvežimų perskaičiavimo už 2020 m. korekcija		Kitos korekcijos (sunaikintas, netinkamas)	Viso lengvatų ir korekcijų, Eur.
		Vnt.	Eur.		Vnt.	Eur.		
Alytaus m.	-14244	615	-1744	-3540	2248	12507	-27161	-34182
Alytaus r.	-4477	252	-382	-8655	2181	14296	-64968	-64187
Birštono	0	44	-102	-405	11	68	-18002	-18441
Druskininkų	0	606	-2656	-2859	0	0	-21498	-27013
Lazdijų r.	0	115	-147	-10013	6997	-16356	-37396	-63912
Prienų r.	-3297	185	-430	-3161	5032	-8092	-80325	-95304
Varėnos r.	0	217	-510	-18661	2262	23158	-36901	-32914
Viso	-22018	2034	-5972	-47293	18731	25581	-286252	-335953

Rinkliavos lengvatos nustato kiekvienos savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Alytaus regione nėra. Pagrindinės savivaldybių teikiamos lengvatos: rinkliavos įmoka mažinama gaunantiems mažas pajamas asmenims, ne visus metus naudojamų objektų savininkams, deklaruojant, kad nesinaudoja nekilnojamojo turto objektu, rinkliavos dydis koreguojamas pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai.

Analizuojant Rinkliavos lengvatų taikymą matyti, kad 2020 m. atlikta korekcijų ir pritaikyta lengvatų už 335 953 Eur. kai tuo tarpu 2019 m. – 409 448 Eur. Lengvatų sistema mažina vietinės rinkliavos surinkimą, tačiau padeda išspręsti individualius rinkliavos taikymo aspektus. Socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, taikoma 1 proc. lengvata, todėl jiems Rinkliavos mokestis nedidėja.

Vykdant teisinį Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos skolininkų skolų administravimą Rinkliavų administravimo padalinys parengė ir teisminei skolų išieškojimui perdavė (Advokatų profesinė bendrija Kaminskienė ir partneriai „PROTEGO“ ir Advokatų kontora „Win & Law“) 1 475 bylas.

29 lentelė. Parengti dokumentai teismui skolų išieškojimui Alytaus regiono savivaldybėse 2019-2020 m.

Savivaldybė	2019 m., vnt.	Skola, Eur.	2020 m., vnt.	Skola, Eur.
Alytaus m. sav.	204	64 354	320	48 823
Alytaus r. sav.	139	10 954	148	14 744
Druskininkų sav.	138	8 809	191	16 940
Birštono sav.	122	22 764	38	3 647
Lazdijų r. sav.	164	27 755	120	16 068
Prienų r. sav.	392	67 225	388	55 650
Varėnos r. sav.	292	4 1671	270	33 517
Iš viso:	1 451	243 532	1 475	189 388

8.2.2 Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka

Bendrovė 2020 m. pateikė LR administraciniams teismams 1 656 skundus dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą priteisimo, iš kurių 1 241 jau išnagrinėti

30 lentelė. Pateikti skundai LR administraciniams teismams pagal savivaldybes

Savivaldybė	Tenkinti skundai	Dalinai tenkinti skundai	Atmesti skundai	Nutrauktos bylos	Apskųstos bylos	Perduota antstoliui	Bylos eigoje	Viso skundų
Alytaus m. sav.	91	67	6	81	0	114	109	354
Alytaus r. sav.	64	4	2	32	0	34	47	149
Birštono sav.	23	9	7	52	0	20	2	93
Druskininkų sav.	83	4	6	44	1	50	52	189
Lazdijų r. sav.	53	60	9	51	2	73	33	206
Prienų r. sav.	80	73	11	112	0	98	117	393
Varėnos r. sav.	91	14	12	100	2	66	55	272
IŠ VISO :	485	231	53	472	5	455	415	1656

Skolos išieškojimą po teismo sprendimo vykdo antstolis, tačiau procesas yra lėtas, nes skolininkai, iš kurių skolas reikia išieškoti priverstinai, dažniausiai pašalpas gaunantys ir daugiau jokių pajamų neturintys gyventojai. Rinkliava jiems skaičiuojama ir toliau – dėl to skola didėja. Dalies skolų neišieško net antstoliai priverstinai, nes skolininkai yra nemokūs arba iš jų priteistos kelios skolos – tokiu atveju išieškotos sumos skirstomos tarp išieškotojų teisės aktų nustatyta tvarka. Didelė dalis didžiausias sumas skolingų asmenų yra skolingi ne tik Bendrovei, bet ir už komunalines paslaugas bei bankams, kitiems kreditoriams.

Bendrovė 2020 m. antstolių kontoroms pateikė 455 vykdomuosius dokumentus dėl 57 546,65 Eur skolos išieškojimo iš skolininkų. Pagal šiuos 2020 m. pateiktus vykdomuosius raštus antstoliai per 2020 m. išieškojo 29 795,38 Eur skolų.

31 lentelė. Skolų išieškojimas pagal antstolius 2020 metais

Antstolis	2020 m. pateikta vykdomųjų dokumentų sumai Eur	Išieškota Eur per 2020 m.
Angelė Kvaraciejienė (Alytus)	19 850,13	10 158,15
Giedrius Salickas (Alytus)	12 825,19	10 653,04
Janė Jakimavičienė (Druskininkai, Varėna)	7 271,66	2 070,19
Inga Karalienė (Vilnius)	347,15	182,37
Audronė Muzikevičienė (Druskininkai, Varėna)	10 023,13	5 072,70
Eduardas Sergėjevas (Druskininkai, Varėna)	7 229,39	1 658,93
Viso	57 546,65	29 795,38

Bendrovė 2019 m. birželio 26 d. sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 290 su Advokatų profesine bendrija Kaminskienė ir partneriai „Protego“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą buvo mokamas 16,94 Eur su PVM dydžio užmokestis.

Pasibaigus minėtai sutarčiai, Bendrovė 2020 m. gegužės 12 d. sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 174 su Advokatų kontora „Win & Law“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą mokamas 9,68 Eur su PVM dydžio užmokestis.

LR administracinių bylų teisenos įstatymas numato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą: išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo, atstovavimo išlaidas (41 str.).

32 lentelė. Per 2020 metus pateiktų teismui skundų kiekiai

Rengėjas	Pateiktų skundų teismui per 2020 m. kiekis vnt.
UAB „Protego“	529
Advokatų kontora „Win & Law“	1 127

Bendrovė turi teisę reikalauti priteisti iš atsakovo (skolininko) Bendrovės patirtas atstovavimo išlaidas, išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo. Teismai tokius prašymus ne visada tenkina pilna apimtimi, motyvuodami tuo, kad skundui surašyti nereikalinga kvalifikuota pagalba, skundą surašyti gali ir pati Bendrovė ir kad prašoma priteisti 16,94 Eur bylinėjimosi išlaidų suma neatitinka teisingumo ir

protingumo kriterijų, todėl bylinėjimosi išlaidų suma sumažina iki 14,00 ar 15,00 Eur. Pradžioje, teikiant Advokatų kontorai „Win & Law“ skundus, teismai priteisinėjo pilną prašomą sumą – 9,68 Eur. Vėliau, skundus toje dalyje atmesdavo pilnai, motyvuodami, kad skundai, kuriais kreiptasi į teismą dėl vietinės rinkliavos išieškojimo, nėra išskirtiniai, palyginti su prašymais kitose analogiško pobūdžio bylose, todėl nereikalinga kvalifikuota pagalba ir skundą surašyti gali pati

Bendrovė.

Iš teismams pateiktų ir išnagrinėtų bylų (1 241 vnt.) tik 673 bylose teismai priteisė pilną bylinėjimosi išlaidų sumą (įskaitant ir skolininkus, kurie patys sumokėjo pilną bylinėjimosi išlaidų sumą kartu su įsiskolinimu).

33 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas 2020 m.

Savivaldybė	Fizinių asmenų skolos suma 2020 m. Eur	Juridinių asmenų skolos suma 2020 m. Eur	Bendras įsiskolinimas 2020 m. Eur	2020 m. išieškota Eur
Alytaus m. sav.	42 650	2 8949,65	71 599,65	42 562,27
Alytaus r. sav.	13 848,50	502,98	14 351,48	6 135,28
Birštono sav.	7 975,59	341,62	8 317,21	7 204,73
Druskininkų sav.	13 054,18	6 245,70	19 299,88	11 340,60
Lazdijų r. sav.	21 780,55	4 103,61	25 884,16	10 961,46
Prienų r. sav.	43 897,52	5 692,57	49 590,09	23 120,73
Varėnos r. sav.	26 535,09	7 900,19	3 4435,28	2 3569,25
IŠ VISO:	169 741,43	53 736,32	22 3477,75	124 894,32

34 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas nuo skolų administravimo pradžios iki 2021 m.

Savivaldybė	Bendra skola nuo administravimo pradžios iki 2021 m. Eur	Išieškota nuo skolų administravimo pradžios iki 2021 m. Eur	Išieškota nuo bendros sumos iki 2021 m. %
Alytaus m. sav.	11 2743,07	59 403,89	53 %
Alytaus raj. sav.	40 726,37	18 221,92	45 %
Birštono sav.	17 320,55	10 476,11	60 %
Druskininkų sav.	44 052,54	19 946,26	45%
Lazdijų raj. sav.	62 953,8	28 987,24	46 %
Prienų raj. sav.	122 683,13	56 103,95	46 %
Varėnos raj. sav.	74 394,37	37 760,81	51 %
IŠ VISO:	474 873,83	230 900,18	49 %

2017 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. V-119 patvirtintu „Alytaus regiono savivaldybių beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašo 4.3 ir 4.4 punktu, kuris numato, kad skolininkas yra likviduotas ar bankrutavęs, susidariusias skolas pripažįsta beviltiškomis ir išbraukia iš Vietinės rinkliavos mokėtojų registro. Iš pateiktų išieškoti skolų, buvo nurašytos skolos 892,35 Eur sumai.

Iš 2019 metų į 2020 metus buvo perkelta 1460 bylų, iš kurių:

- 1116 skundai tenkinti pilnai, 24 apskūsti (iš jų 1 356 bylų perduota antstoliui sprendimo vykdymui);
- 262 skundai tenkinti dalinai (skolininkas iki sprendimo priėmimo susimokėjo; buvo taikyta lengvata; nepriteistas mokestis, kadangi taikomas 5 metų senaties laikotarpis; įsiskolinimas panaikintas pilnai, priteistos tik bylinėjimosi išlaidos);
- 8 skundai atmesti, kadangi advokatų profesinės bendrijos Kaminskienė ir partneriai „Protego“ bei

Advokatų kontora „Win & Law“ nepašalino bylose trūkumų; arba skundas buvo pateiktas ne pagal teisingumą; arba paaiškėjus, kad įsiskolinimą mokėtojas sumokėjo iki teikiant skundą teismui.

- 73 bylos nutrauktos, kadangi įsiskolinimas apmokėtas arba visiškai panaikintas;
- 7 bylose sustabdytas išieškojimas dėl įmonei iškeltos bankroto, vėliau įmonė likviduota.
- 1 byloje sudaryta taikos sutartis, skolininkas moka dalimis.

35 lentelė. Rinkliavos skolų išieškojimo pokytis 2009-2020 m.

Metai	Išieškojimo %	Pokytis % lyginant su praėjusiais metais
2009	49	-
2010	9	-40
2011	6	-3
2012	45	+39
2013	29	-16
2014	32	+3
2015	18	-14
2016	24	+6
2017	33	+9
2018	33	0
2019	32	-1
2020	49	+17

Palyginus bendrą 2020 metų teisminį skolų išieškojimą su 2019 metais, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolų išieškojimas iš skolininkų padidėjo 17%

9. Viešieji pirkimai

9.1. Viešųjų pirkimų apimtis

2020 m. Bendrovėje vykdytų pirkimų vertė viršijo 6 mln. Eur su PVM ir buvo šiek tiek mažesnė nei prieš metus. Įvykdytų pirkimų vertė palyginus su 2019 m. sumažėjo 6,29 proc.

36 lentelė. Įvykdytų viešųjų pirkimų apimtis (skaičius, vertė) 2018 - 2020 m.

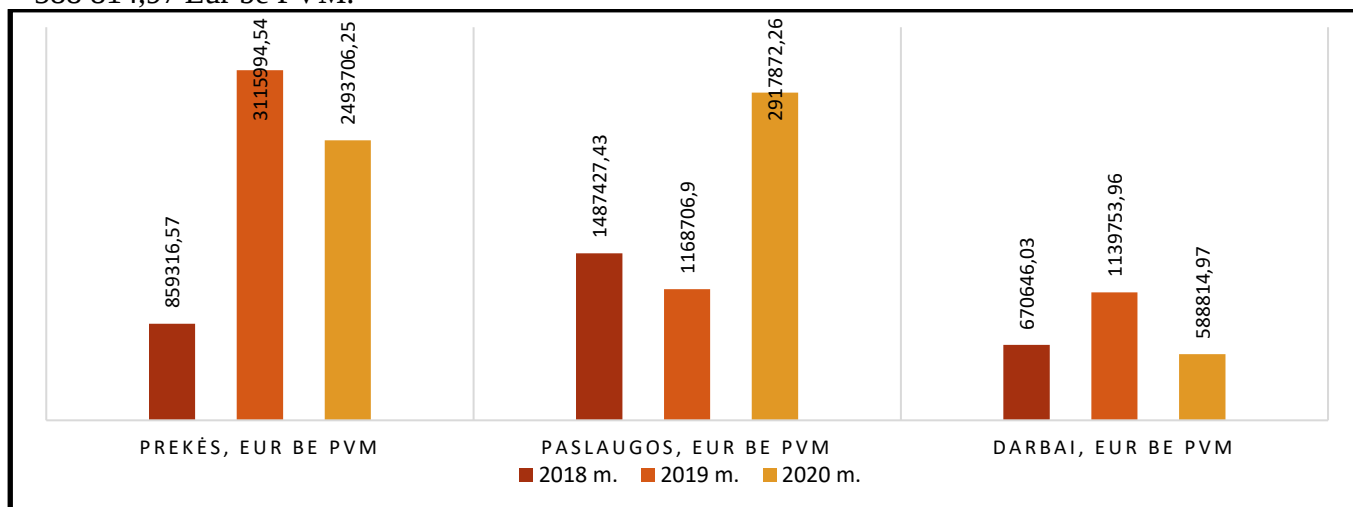
	2019	2020	Iš viso:
Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, Eur	6 981 020,61	6 541 986,88	17 162 263,28

Sėkmingai pasibaigusių procedūrų metu pasirašytų sutarčių bendra vertė - 6 541 986,88 Eur su PVM.

37 lentelė. 2020 m. pirkimai

	Suma Eur su PVM
Pirkimai, atlikti naudojantis CVP IS	4 518 912,01
Pirkimai per CPO LT	21 067,80
Mažos vertės pirkimai	1 458 367,97

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2020 m. sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį sudarė paslaugų pirkimai – 2 917 872,26 Eur be PVM, prekių pirkimai – 2 493 706,25 Eur be PVM, darbų – 588 814,97 Eur be PVM.

13 pav. Pirkimų vertės pagal pirkimo objektą

Bendrovės padalinio pavadinimas		Planuota vertė (Eur be PVM)	Faktinė vertė (Eur be PVM)
1.	Administracija	8 649,01	8 649,01
2.	Aplinkosauginio ugdymo ir pakartotinio naudojimo padalinys	199 047,46	153 548,47
3.	Aplinkosaugos valdymo ir planavimo padalinys	212 731,73	177 916,84
4.	Atliekų tvarkymo paslaugų ir kontrolės padalinys	1 849 861,68	1 704 149,86
5.	Finansų, apskaitos, ekonominės analizės ir kainodaros padalinys	521 486,73	221 486,73
6.	Inžinerinio aprūpinimo, tiekimo ir plėtros padalinys	2 391 545,11	1 830 540,11
7.	Priimamojo ir dokumentų valdymo padalinys	67 671,75	51 673,75
8.	Rinkliavų administravimo padalinys	798 796,00	258 996,00
9.	Rūšiavimo centrų veiklos organizavimo padalinys	115 199,57	113 699,57
10.	Takniškių atliekų tvarkymo technologijų padalinys	4 889 349,02	255 961,09
11.	Teisės, viešųjų pirkimų ir projektinės veiklos padalinys	7 058 547,59	663 539,49

9.2. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai

2020 m. CVP IS priemonėmis atlikti 25 viešieji pirkimai, sėkmingai pasibaigusių pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 4 518 912,01 Eur su PVM.

39 lentelė. Atviro konkurso (tarptautinio) pirkimo būdu nupirktą prekių ir paslaugų.

Nr.	Pavadinimas	Vertė Eur be PVM
1.	Šiukšliavežiai MKA ir MA surinkimo ir vežimo paslaugoms	371 500,00
2.	Turto draudimo paslaugos	89 294,10
3.	Transporto priemonių civilinės atsakomybės, transporto priemonių KASKO ir technikos KASKO draudimo paslaugos (2 pirkimai)	116 345,61
4.	Varėnos rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų ir maisto atliekų surinkimo ir transportavimo paslauga	1 138 869,48
5.	Konteinerių dalių pakeitimas ir maisto konteinerių įsigijimas Druskininkų komunalinių atliekų rekonstruojamoms aikštelėms	358 348,71

Įvykdyti pirkimai, kurie baigėsi nepasirašius pirkimo sutarties:

- Kilimėlių nuoma ir keitimas – negauta pasiūlymų.
- Maisto atliekų paruošimo perdirbimui įranga: žvaigždinis separatorius, maisto atliekų smulkintuvas, sliekinis transporteris, du transporteriai iš žvaigždinio separatoriaus – negauta pasiūlymų.
- Fizinės apsaugos paslaugos – negauta pasiūlymų.
- Energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimas šilumos ir energijos gamybai (2 pirkimai) – negauta pasiūlymų.
- Lizingavimo paslaugos - atmesti pasiūlymai dėl per didelių ir perkančiajai organizacijai nepriimtinių kainų.
- Detalieji archeologiniai tyrimai – atmesti pasiūlymai dėl per didelių ir perkančiajai organizacijai nepriimtinių kainų.
- Atliekų panaudojimas šilumos ir energijos gamybai – atmesti pasiūlymai dėl per didelių ir perkančiajai organizacijai nepriimtinių kainų.
- MKA ir MA surinkimas Varėnos rajono savivaldybėje – atmesti pasiūlymai dėl per didelių ir perkančiajai organizacijai nepriimtinių kainų.
- Trijų frakcijų žvaigždinis separatorius (pirminė komposto paruošimo įranga iki brandinimo) - perkančioji organizacija nutraukė pirkimo procedūrą dėl būtinybės pakeisti techninės specifikacijos reikalavimus.

- Mišrių komunalinių atliekų konteinerių pirkimas - neteisingai parengta techninė specifikacija.
- Krovininis automobilis (GAK) su konteinerių užtraukimo kabliu, manipulatoriumi ir priekaba – nutrauktas procedūros, kadangi dėl gautų pastabų atsirado poreikis tikslinti techninę specifikaciją.

9.3. Viešieji pirkimai per centrinę perkančiąją organizaciją

Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją, jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Kai sutarties vertė yra didesnė kaip 10 000 eurų ir CPO siūlomam kataloge yra poreikį atitinkančių prekių, paslaugų, darbų, perkančioji organizacija privalo pirkimus vykdyti būtent per CPO, kitu atveju pirkimus vykdo kitais pasirinktais būdais.

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2020 m., palyginti su 2019 m., padidėjo: vertė 2019-2020 m. keitėsi nuo 8 899,35 Eur iki 21 067,80 Eur, pirkimų skaičius sumažėjo nuo 2 iki 1 pirkimo.

40 lentelė. Pasirašytų sutarčių skaičius ir bendra sutarčių vertė

	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.	6	5	2	1
Pasirašytų sutarčių vertė, Eur su PVM	309 400,63	238 011,98	8 899,35	21 067,80

Bendrovė per CPO LT įsigijo fizinės apsaugos paslaugas.

9.4. Mažos vertės pirkimai

2020 metais įvykdytos 1 367 mažos vertės viešojo pirkimo procedūros, sėkmingai pasibaigusiu pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 990 574,62 Eur su PVM.

41 lentelė. Mažos vertės pirkimų bendra visų sudarytų sutarčių vertė ir pirkimų skaičius

Pirkimo objekto rūšis	Bendra sudarytų sutarčių vertė Eur su PVM	Bendras pirkimų skaičius, vnt.
Prekės	118 598,11	15
Paslaugos	307 726,06	50
Darbai	41 469,18	4
Kiti visi smulkūs pirkimai	990 574,62	1298
Viso	1 458 367,97	1367

10. Visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas

Įgyvendinant Bendrovės strateginį veiklos 2020-2022 metų planą 2020 m. buvo parengta nauja Alytaus regiono aplinkosauginių švietimo ir visuomenės informavimo programa 2020-2022 m.

Programos tikslas – didinti regiono gyventojų informuotumą apie aplinkai draugiško gyvenimo būdo svarbą, nuolat informuoti juos apie pokyčius ir naujoves aplinkosaugos srityje, skatinti visuomenę domėtis darnaus vystymosi idėjomis ir aktyviai dalyvauti kuriant švarią ir saugią aplinką, ugdyti aktyvią, pilietišką, atsakingai mąstančią visuomenę, turinčią pakankamai žinių ir aiškų supratimą apie atliekų tvarkymo svarbą gyvenimo kokybei.

2020 m. įgyvendinant šią programą aktuali informacija buvo skelbiama regiono žiniasklaidos priemonėse: spaudos leidiniuose, interneto portaluose, per vietinę televiziją transliuotos laidos „Gyvenimo receptas“ bei radiją FM99 transliuotos laidos „Eko gidas“.

Regiono žiniasklaidoje gyventojams skelbta informacija apie naujai įrenginėjamas ar jau įrengtas konteinerines aikšteles, vykdomą jų priežiūrą, naujas galimybes, suteiktas seniems daiktams, maisto bei kitų atliekų rūšiavimą ir šalčio pamokas, kad žiemą maisto atliekas būtina mesti į konteinerius su maišeliais, apie pasikeitusią atliekų priėmimo tvarką didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėse, kurią įtakojo šalyje kilusi pandemija.

Šiukšlina. Pamatėte? Praneškite!

Jei kaimynas paliko savo šiukšles prie bendrų konteinerių, tai
 jų išvežimas kainuos ir jums, nes prie konteinerių paliktas šiukšles reikia tvarkyti papildomai.
 Jūs padarėte pažeidimą, už kurį numatyta administracinė atsakomybė, nes teisės aktai numato, kad šilumos šaltinio šilumą turi sušildyti patalpa – jas išrūšiuoti ir sudėti į konteinerius arba (išvežti) į rūšiavimo centrą.
 Jūs turite apie tai pranešti, kad kaimynas būtų švarus, o kaimynas – sudrausmingas.

Jei pamatėte šiukšlintoją, kuris prie konteinerių palieka didelių gabaritų ar kitokias atliekas.
 užfiksuokite pažeidimą – nufotografuokite ar nufilmuokite.
 praneškite apie tai svetainėje www.tvarkauslytu.lt, siųskite el. paštu info@alytaus.lt.
 Ir arba skambinkite tel. 8 640 45470, 8 658 28643 (darbo dienomis).
 neleiskite paversti savo kiemo šiukšlynu.

Jei pranešite apie padarytą pažeidimą,
 atsakingų institucijų darbuotojai pareikalaus šiukšlintojo sutvarkyti, skirs jam nuobaudą.
 Jūs nemokėsite už jo šiukšles ir gyvenate švariai.

Rūšiavimo centrai, į kuriuos nemokamai galima pristatyti didelių gabaritų, elektros elektronikos, remonto ir statybų, tekstilės bei kitas atliekas yra

Alovės g. 6B, Alytus Tel. (8 672) 16 878 Aukštėlė atidaryta: II-VI 9.00 – 18.00 Pertrauka: 13.00 – 14.00	Pučių g. 3A, Alytus Tel. (8 618) 06 220 Aukštėlė atidaryta: II-VI 9.00 – 18.00 Pertrauka: 13.00 – 14.00	Karjerio g. 2, Takiškių k., Alovės sen., Alytaus r. Tel. (8 646) 26 020 Aukštėlė atidaryta: I-VII 8.00 – 20.00
---	--	--

rūšiuotų atliekas, atsakė į gyventojams kylančius klausimus.

2020 m. siekiant gyventojus informuoti apie pradėtą eksploatuoti naujas požemines konteinerines aikšteles, pradėtą atskirą maisto/virtuvės atliekų surinkimą bei padėti prisijaukinti gyventojams šias naujoves Alytaus mieste buvo vykdomas eksperimentas - ekologinių žinių ambasadorės Alytuje. Šią veiklą vykdė trys jauni žmonės, kurie skleidė ekologines idėjas, atsakė į išskylančius klausimus, diskutavo su alytiškiais apie rūšiavimą ir buvo didelė pagalba aikštelių priežiūros specialistams.

Ekologinio švietimo specialistės ne tik dalino lankstinukus apie atliekų rūšiavimą, bet ir vykdė apklausą, kuria buvo siekiama išsiaiškinti, kaip alytiškiai rūšiuoja, kas

Užkirsime kelią tinkamoms virusui!

Išrūšiuokime atliekas ir bus švaru: širdiai miela ir akliai gražu!

Kaip?
 Maisto atliekos. Mesti visų rūšių bei darbuojančių likučius, pavyzdžiui, buvusių lėpų, bėgimo, apelsinų, šerėnų, arbatos tirštės bei pakuočių, kėnos, trėkšlų ir jų filtrus, riebalais ir kitais maisto produktais suteptą popierių (išskyrus pakuočių), popierinius rankšluostius, popierines servetėles, kambarinius augalus ir jų dalis, sodo ir daržo atliekas, piktžolės. Ir visų naudojimai netinkamų maisto produktų likučius.
 Visas maisto atliekas į jų konteinerį reikia mesti su plastikine maišele, kurios prieš išmetant reikia sandariai užvirtinti!

Plastikinės atliekos. Mesti plastikinius gėrimų, aliejaus butelius, tetrapak pakuočių, plastikinius indelius nuo padėjų, majonezo, indų ploviklių, kosmetikos, skalbimo priemonių, polietileno plėvelę, kitą plastikines pakuočių, plastikinius žaislus, indus, plastikinius rakelius, putplastį, plastikinius kamblelius, dangtelius, konservų dėžutes, skardines nuo gėrimų, aliuminio lakštus, metalines krepines, skėtinius, pakuotes, stalo įrankius, metalines dangtelius, dėžutes, foliją, kitas buityje susidarant metalines pakuočių atliekas.

Stiklo atliekos. Mesti stiklinius butelius nuo padėjų, aliejaus, aliuminio gėrimų ir kt., stiklinius, stiklo indus, stiklinius kvepalų butelius, įvairaus dydžio stiklo dubenis.

Kodėl?
 Išrūšiuotos atliekos visada užteks vietos konteineriuose.
 Už išrūšiuotų plastikų, popierių, stiklo ir maisto atliekų tvarkymą mums nereikia mokėti.

Kyla klausimų, problemų?
 Perplūdyti konteineriai?
 Pateiktos šiukšlintojos?
Skambinkit, sakysit, klausit!
 8 658 28643 Alytus regione atliekų tvarkymo centras
 8 315 75599 UAB „Alytaus“

Taip pat skelbta informacija apie kompostavimą, kapų priežiūrą bei susidarančių atliekų tvarkymą, apie dzūkišką dosnumą - šilumos tiekimą kauniečiams, padangų tvarkymą ir naujai atsiradusius tekstilės konteinerius Alytaus miesto savivaldybėje, šių atliekų surinkimą ir tvarkymą.

Siekiant informuoti apie vykstančius pasikeitimus informacija apie rūšiavimą buvo talpinama prie naujų konteinerinių aikštelių įrengtuose stenduose, taip pat aikštelių priežiūros specialistai iškabino informaciją kiekvieno daugiabučio namo laiptinėje ir įdėjo į kiekvieną pašto dėžutę.

Ypatingai svarbų šviečiamąjį darbą 2020 metais vykdė aikštelių priežiūros specialistai, kurie ne tik nuolat tikrino tvarką konteinerinėse aikštelėse, bet ir bendravo su gyventojais bei stebėjo, kad gyventojai tinkamai

Ar žinai, kad
 Maisto ir virtuvės atliekas priima
 šie konteineriai:
 Jis sudėtyje daugumą kaip 90 proc.
 namų atliekų.
 Rūšiavimas maisto atliekų už
 tai yra nemokamas, bet švaru ir patogu.

**Kas neturėtų būti, viską veiki
 (rūšiavimo centrus)**

Išrūšiuok! Sudėliok! Prie konteinerių nepalik!

**Visas maisto atliekas į jų konteinerį
 reikia mesti su plastikine maišele,
 kurios prieš išmetant reikia
 sandariai užvirtinti.**

Pasirūšiuok! Sudėliok! Prie konteinerių nepalik!

8 658 28643
 Alytus regione atliekų tvarkymo centras
8 315 75599
 UAB „Alytaus“

juos skatina tą daryti, o kas, priešingai, nuo to stabdo. Buvo apklausti 923 alytiškiai.

Daugelis apklausoje dalyvavusių gyventojų mano, kad atliekas būtina rūšiuoti (851), tačiau rūšiuoja visada arba kartais iš jų - 757, o nerūšiuoja 156, t. y. apie 17 proc. apklausoje dalyvavusių gyventojų.

Pagrindinės nerūšiavimo priežastys: namuose nėra vietos rūšiavimui (86), patogiau mesti į vieną konteinerį (26), rūšiavimo konteineriai yra toli (16), rinkliavos sistema neskatinanti rūšiuoti (13). Dauguma yra tikrai patenkinti naujais konteineriais, pozityviai vertina jų atsiradimą, nors 16 gyventojų mano, kad konteinerių aikštelių yra per mažai arba jie pastatyti per toli nuo namų, 43 gyventojai mano, kad per mažos konteinerių angos.

Apklausa parodė, kad rūšiovimu labiau domisi senjorai, o jaunimui tai kol kas mažiau įdomi tema.

Apie rūšiovimą gyventojai daugiausia informacijos sužinojo iš stendų, esančių prie konteinerinių aikštelių ir iš televizijos.

Metų pabaigoje aktuali informacija pradėta skelbti ir nacionalinėje internetinėje žiniasklaidoje – pranešimas Delfi portale apie tekstilės atliekas. 2021 metais planuojama ne tik informacinių pranešimų bet ir vaizdo reportažų skelbimas.

2020 m., kaip ir praėjusiais metais, bendradarbiaujant su Alytaus miesto neįgaliųjų dienos centru iš išmestų užuolaidų atraižų buvo siuvami

daugkartinio naudojimo produktų maišeliai. Jie naudojami vietoj įprastų vienkartinio plastiko maišelių, į kuriuos daugelis pirkėjų bei pardavėjų deda sveriamus produktus. Apie 1 400 vnt. maišelių nemokamai išdalinta gyventojams, atvežusiems atliekų į rūšiovimo centrus, taip pat - spalio 1 d. senjorams Senjorų dienos proga.

Pradėta bendradarbiauti su vienišus senolius globojančia VšĮ „Gerumo skraistė“ ir Varėnos rajono socialinių paslaugų centro Senjorų grupe ir joms tiekiami mezgimui/permezgimui tinkami gyventojams nereikalingi megzti gaminiai, siūlai.

Bendradarbiaujant su VšĮ „Žaliasis taškas“ 2020 metais švietimo įstaigoms buvo išdalinta 103 rūšiovimo dėžių komplektai, skirti naudoti patalpų viduje.

„TikoTiks“ centre be daiktų ruošimo pakartotinai naudoti, vykdomos ir aplinkosauginio ugdymo veiklos: kūrybinės dirbtuvės, rūšiovimo varžybos, su aplinkosauga susiję renginiai, rengiamos

pažintinės ekskursijos po Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką. Šiame centre vykdomomis aplinkosauginėmis veiklomis siekiama kartu su rengimo pakartotinai veikla skatinti aktyviai dalyvauti atliekų prevencijos srityje ir formuoti vartojimo įgūdžius motyvuoto juos rinktis aplinkai draugišką gyvenimo būdą

Kovo – birželio mėnesiais planuotos edukacijos buvo atšauktos dėl COVID-19 viruso pandemijos, todėl šiais metais švietimo įstaigoms pravestos tik 26 edukacijos, ekskursijos, iš kurių 10 pravesta nuotoliniu būdu.

Nuotolinės edukacijos susilaukė didelio susidomėjimo, ypač tarp priešmokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigų. 2020 metais į „TikoTiks“ centro vykdomą aplinkosauginę veiklą įtrauktos 24 Alytaus regiono švietimo įstaigos: 15 mokyklų, 9 lopšeliai/ darželiai.

2020 m. aplinkosauginėmis temomis nuotoliniu būdu buvo organizuojami ir įvairūs su pakartotiniu naudojimu susiję konkursai: Žemės dienos skirtas paveikslų iš nereikalingų medžiagų konkursas „Išgirk žemės balsą“ (konkurso dalyviai 5-12 klasių mokiniai), konkursas „Gamtai draugiškas Advento kalendorius“, kuriame galėjo dalyvauti visi norintys ir Alytaus regiono šeimoms skirtas konkursas „Darni Kalėdinė eglutė“.

Susidomėjimą „TikoTiks“ vykdomomis edukacijos pradėjo rodyti ir įstaigos, įmonės, organizacijos (VŠĮ „Gerumo skraistė“ senjorams, BĮ Alytaus pataisos namų darbuotojams ir UAB „Vita Baltic International“ darbuotojams), kurios pačios atvykdavo į „TikoTiks“ centrą arba pakviesdavo „TikoTiks atstovus“ pas save.

Bendrovės atstovai ir patys dalyvavo kitų įstaigų organizuose renginiuose - VŠĮ „Gerumo skraistė“ renginys-bendruomenės iškyla, Dzūkijos gyvūnų globėjų asociacijos šventė „Mes komanda 2020“, teatralizuotoje mugėje „Lazdijų ruduo 2020“, socialinių akcijų iniciatoriaus Giedriaus Bučo organizuotame žygyje „Už švarią Lietuvą!“, renkant atliekas atkarpoje Lazdijai-Būdvietai, su Alytaus dailių amatų mokyklos direktoriumi Arvydu Švirmicku bei jo kolegomis sukurta kalėdinė instaliacija Lazdijų miestui. Apie Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro gerąją

patirtį tvarkant maisto atliekas bei vykdant paruošimo naudoti pakartotinai veiklą rašyta VŠĮ „Žaliasis taškas“ išleistoje knygoje, kuri ir vadinasi „Žalioji knyga“.

Darželiams, priešmokyklinėms klasėms, edukacijų ir užsiėmimų metu, renginiuose 2020 metais išdalinta 50 vnt. edukacinių lentų, 261 vnt. spalvinimo knygelių „Kontis ieško spalvų“, 70 vnt. pasakų knygų „Kontis ir Tvarkius, 535 vnt. žaidimas „Šiukšliakalnis“.

UAB

ARATC

informaciją apie savo veiklą, svarbias naujienas pateikia internetinėje svetainėje www.aratc.lt, Alytaus regiono internetiniuose naujienų portaluose, vietinėje spaudoje. 2020 m. naujienas paskelbė 71 kartą.

Taip pat ARATC svetainėje ir kituose Alytaus regiono, savivaldybių internetiniuose portaluose buvo naudojamas specialus informacinis blokelis, skirtas gyventojus informuoti tuo metu aktualiausiais atliekų tvarkymo klausimais.

Nuo 2019 m. gruodžio mėn. veikia „TikoTiks“ centro Facebook paskyra, skirta informuoti ir šviesti gyventojus aplinkosauginio ugdymo ir atliekų prevencijos klausimais, per 2020 m. paskyros sekėjų skaičius padidėjo 1000 sekėjų ir 2020 m. pabaigoje siekė virš 1400.

„TikoTiks“ paskyroje paskelbtas 91 pranešimas, kurie pasiekdavo nuo kelių šimtų iki virš 100 tūkst. Facebook naudotojų. TikoTiks paskyroje didžiausio populiarumo sulaukė 2020-05-06 pasidalintas ARATC straipsnis „Seni daiktai – naujos galimybės. Atraskime jas kartu!“, kuriuo pasiekta virš 127 000 tūkstančių Facebook vartotojų.

11. Projektų įgyvendinimas

11.1. Projektų finansuojamų iš ES lėšų įgyvendinimas

11.1.1. „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“

Projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2021-12-31.

Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas: **2023-09-01****Projekto tikslas** - Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą Alytaus regione.

42 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais	Įsisavinta lėšų suma eurais	Įsisavinta lėšų procentais
Skiriamas finansavimas	3 549 737,77	2 914 128,17	
Pareiškėjo nuosavos lėšos	812 631,63	747 225,90	
Iš viso:	4 362 369,40	3 661 354,07	83,93

Per 2020 m. įsisavinta 2 098 650,96 Eur be PVM projekto lėšų.

43 lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	9 567,12

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2020 m.

2020-06-26 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 3 dėl sutaupytų lėšų panaudojimo.

2020-12-21 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 4, kuriuo projekto įgyvendinimui skirtas papildomas 196 930,00 Eur finansavimas.

I. Įgyvendintos iš projekto finansuojamos veiklos:

- Konteinerinių aikštelių įrengimas Alytaus m., Alytaus r., Lazdijų r. ir Varėnos r. savivaldybėse**

Per 2020 metus įrengtos ir išduotos perėmimo pažymos šioms konteinerinėms aikštelėms:

- ✓ 22 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių ir 100 vnt. pusiau požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių Alytaus mieste;

- ✓ 4 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių ir 27 vnt. pusiau požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių Varėnos mieste;

- ✓ 25 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių ir 20 vnt. pusiau požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių Alytaus r. savivaldybėje.

Per visą sutarties laikotarpį įrengtos 83 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių ir 147 vnt. pusiau požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių.

Rangovas: UAB „KRS“.

Darbų vertė: 557 066,73 Eur be PVM

- Pusiau požeminiai konteineriniai konteinerinėms aikštelėms:**

Per visą sutarties laikotarpį įsigyti ir pristatyti:

128 komplektai penkių pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

37 komplektai keturių pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

3 papildomi mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai.

Tiekėjas: UAB „ESE Baltija“.

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 889 465,00 Eur be PVM.

- **Antžeminiai konteineriai konteinerinėms aikštelėms (II etapas):**

Per visą sutarties laikotarpį įsigyti ir pristatyti:

8 komplektai penkių antžeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

39 komplektai keturių antžeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

1 papildomas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineris.

Tiekėjas: UAB „ESE Baltija“.

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 224 250,00 Eur be PVM.

- **Irengta didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Druskininkų sav. Viečiūnų sen. rangos sutartis:**

2020-09-22 duris atvėrė jau dvidešimta didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelė – rūšiavimo centras, kurioje taip pat veikia ir daiktų mainų punktas „Mainukas“. Čia gyventojai gali palikti jiems nebereikalingus, bet gerus, naudojimui dar tinkamus daiktus, o tiems, kam tokių daiktų reikia, „Mainuke“ visada galės jų pasirinkti ir pasiimti nemokamai.

Rangovas: UAB „Alkesta“.

Darbų sutarties vertė: 311 899,00 Eur be PVM.

II. Pradėtos įgyvendinti iš projekto finansuojamos veiklos:

- **Pusiau požeminių aikštelių rekonstrukcija Druskininkų savivaldybėje**

Siekiant rekonstruoti 71 pusiau požeminę aikštelę Druskininkų savivaldybėje buvo atlikti 3 viešieji pirkimai ir pasirašytos sutartys:

1) Projektinės dokumentacijos parengimas.

Vykdytojas: IĮ „Arūno Petrausko įmonė“

Paslaugų vykdymo pradžia: 2019-07-24

Sutarties pabaiga: 2020-02-12

Paslaugų vertė: 3 456,00 Eur be PVM

2) Konteinerių dalių pakeitimas ir maisto konteinerių įsigijimas Druskininkų komunalinių atliekų rekonstruojamoms aikštelėms.

Perkama:

281 vnt. konteinerio dalys be vidinės kapsulės.

44 vnt. pusiau požeminių maisto atliekų surinkimo konteinerių.

Tiekėjas: Molok Oy jungtine veikla su UAB „VSA Vilnius“

Sutartis pasirašyta: 2020-03-20 Sutarties pabaiga: 2021-03-24

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 358 348,71 Eur be PVM

3) Druskininkų konteinerinių aikštelių rekonstrukcija.

Įgyvendinant šią sutartį pradėtos rekonstruoti pusiau požeminės atliekų surinkimo konteinerinės aikštelės.

Per 2020 m. rangovas atliko 46 aikštelių rekonstravimo darbus.

Rangovas: UAB „Druskininkų
komunalinis ūkis“.
Sutartis pasirašyta: 2020-03-02 Darbų
pabaiga
numatyta sutartyje: 2021-03-02
Darbų sutarties vertė: 137 013,05 Eur be
PVM.

Rekonstruota pusiau požeminė aikštelė

• **Pasirašyta**
konteinerinių aikštelių įrengimo
Alytaus regione (II etapas) rangos
sutartis:

Įgyvendinus šią sutartį bus įrengtos:
✓ 6 vnt. požeminių komunalinių
atliekų surinkimo aikštelių;
✓ 33 vnt. pusiau požeminių
komunalinių atliekų surinkimo aikštelių;
✓ 57 vnt. antžeminių komunalinių atliekų
surinkimo aikštelių.

Rangovas: UAB „Nivelsta“.

Sutartis pasirašyta: 2020-09-23 Darbų pabaiga numatyta sutartyje: 2021-12-23

Darbų sutarties vertė: 279 501,24 Eur be PVM.

• **Pasirašyta Fidic inžinieriaus ir techninės priežiūros paslaugų sutartis**
„Konteinerinių aikštelių įrengimas Alytaus regione (II etapas)“ rangos sutarčiai:

Paslaugos teikėjas: UAB „Specialiosios inžinerijos pajėgos“.

Sutartis pasirašyta: 2020-10-02 Paslaugų pabaiga numatyta sutartyje: 2021-12-23

Paslaugų sutarties vertė: 9 900,00 Eur be PVM.

• **Pasirašyta tekstilės atliekų surinkimo konteinerių tiekimo sutartis**

Perkama 30 vnt. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių, iš kurių 8 vnt. jau buvo pristatyti.

Tiekėjas: UAB „RB Baltic“.

Sutartis pasirašyta: 2020-05-22 Sutarties pabaiga: 2021-02-22

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 17 700,00 Eur be PVM.

• **Pasirašyta pusiau požeminių konteinerių Druskininkų savivaldybėje naujai**
įrengiamoms aikštelėms tiekimo sutartis:

Perkama:

1 komplektas penkių pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti
mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

14 komplektų keturių pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti
mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

Tiekėjas: UAB „ESE Baltija“.

Sutartis pasirašyta: 2020-11-10 Sutarties pabaiga: 2021-11-10

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 67 395,00 Eur be PVM.

• **Pasirašyta žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių Druskininkų savivaldybėje**
naujai įrengiamoms aikštelėms tiekimo sutartis

Perkama 10 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Tiekėjas: UAB „ARGO Ekspresas“

Sutartis pasirašyta: 2020-10-29 Sutarties pabaiga: 2021-04-29

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 11 970,00 Eur be PVM.

Valstybės biudžeto
lėšų panaudojimo
finansavimo
sąlygos ir
reikalavimai
2017-2020 m.
finansavimui

11.1.2 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų raj. ir Birštono sav.)“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2021-12-31. Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas, 2023-09-01.

Projekto tikslas - plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą bei sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą Prienų rajono ir Birštono savivaldybėse.

44 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais	Įsisavinta lėšų suma eurais	Įsisavinta lėšų procentais
Skiriamas finansavimas	2 089 210,00	1 783 310,22	
Pareiškejo nuosavos lėšos	368 705,41	349 449,09	
Iš viso:	2 457 915,41	2 132 759,31	86,59

Per 2020 m. įsisavinta **242 765,50 Eur** be PVM projekto lėšų.

45 lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	2 538,96

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2020 m. 2020-06-25 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 3 dėl sutaupyty lėšų panaudojimo. 2020-12-28 pasirašytas finansavimo sutarties pakeitimas Nr. 4, kuriuo projekto įgyvendinimui skirtas papildomas 250 750,00 Eur finansavimas.

I. Įgyvendintos iš projekto finansuojamos veiklos

- Konteinerinių aikštelių įrengimas Prienų r. savivaldybėje

Per 2020 metus įrengta paskutinė I etapo antžeminė komunalinių atliekų surinkimo aikštelė.

- Konteinerinių aikštelių įrengimas Birštono r. savivaldybėje

Per 2020 metus įrengtos paskutinės šešios I etapo pusiau požeminės komunalinių atliekų surinkimo aikštelės. Rangovas: UAB „KRS“.

Darbų pradžia: 2018-02-26 Sutartyje numatyta darbų pabaiga: 2021-03-26

Darbų vertė: 229 887,00 Eur be PVM

II. Pradėtos įgyvendinti iš projekto finansuojamos veiklos

- Pasirašyta tekstilės atliekų surinkimo konteinerių tiekimo sutartis

Perkami 6 vnt. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių, kurie jau yra pristatyti, tačiau dar nenuvežti į nuolatinę jų stovėjimo vietą.

Tiekėjas: UAB „RB Baltic“.

Sutartis pasirašyta: 2020-05-22 Sutarties pabaiga: 2021-02-22

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 3 600,00 Eur be PVM.

• Pasirašyta žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių naujai įrengiamoms II etapo aikštelėms tiekimo sutartis

Perkama 13 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Tiekėjas: UAB „ARGO Ekspresas“

Sutartis pasirašyta: 2020-12-16 Sutarties pabaiga: 2021-06-16

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 16 770,00 Eur be PVM.

III. Planuojamos įgyvendinti veiklos iš papildomo projekto finansavimo

Planuojamos įgyvendinti veiklos:

▪ **Požeminių konteinerių pirkimas.** Planuojama įsigyti 4 komplektus požeminių konteinerių požeminėms komunalinių atliekų konteinerinėms aikštelėms Prienų raj. ir Birštono savivaldybėse. Planuojama pirkimo vertė – 102 044 Eur be PVM.

▪ **Pusiau požeminių konteinerių pirkimas.** Planuojama įsigyti 6 komplektus ir du papildomus konteinerius (vieną mišrių atliekų surinkimo konteinerį ir vieną maisto atliekų surinkimo konteinerį) pusiau požeminių konteinerių komunalinių atliekų surinkimo aikštelėms Prienų raj. ir Birštono savivaldybėse. Planuojama pirkimo vertė – 29 640,00 Eur be PVM.

▪ **Antžeminių konteinerių pirkimas.** Planuojama įsigyti 9 komplektus antžeminių konteinerių komunalinių atliekų surinkimo konteinerinėms aikštelėms Prienų raj. savivaldybėje. Planuojama pirkimo vertė – 48 737 Eur be PVM.

▪ **Birštono aikštelių rekonstrukcija.** Planuojama rekonstruoti 2 esamas aikšteles, jose papildomai įrengiant po maisto atliekų surinkimo konteinerį. Planuojama pirkimo vertė – 38 813,29 Eur be PVM.

▪ **Fidic inžinieriaus ir techninės priežiūros paslaugos.** Planuojama sutarties vertė – 5 000,00 Eur be PVM.

▪ **Konteinerinių aikštelių įrengimas Kauno regione.** Planuojama sutarties vertė – 65 526,71 Eur be PVM.

11.1.3. „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto/virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0002

Projekto tikslas – aplinkos apsauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos, sukuriant maisto ir virtuvės atliekų paruošimo ir komposto gamybos infrastruktūrą.

46 lentelė. Regiono projektų sąrašė numatyti finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais
Skiriamas finansavimas	1 539 591,98
Pareiškėjo nuosavos lėšos	769 708,02
Iš viso:	2 309 300,00

47 lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumai	Tonos/metai	7 800

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2020 m.

2020-09-08 paskelbtas kvietimas teikti projektinius pasiūlymus pagal priemonę Nr. 05.2.1-APVA-R-008 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“.

2020-09-21 pateiktas projektinis pasiūlymas Alytaus regiono plėtros tarybai.

2020-11-30 Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 1/6S-59 į 05.2.1-APVA-R-008 priemonės „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Alytaus regiono projektų sąrašą buvo įtrauktas projektas „Esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto / virtuvės atliekų apdorojimui Alytaus regione“.

2020-12-23 pateikta projekto finansavimo paraiška Aplinkos projektų valdymo agentūrai.

Projekto metu numatoma:

- įrengti stoginę (darbų kaina – 713 100 Eur.);
- įsigyti maisto ir virtuvės atliekų paruošimo infrastruktūrą: maisto atliekų smulkintuvą ir struktūrinės medžiagos smulkintuvą (448 200 Eur);
- įsigyti komposto paruošimo įrangą: trijų frakcijų žvaigždinį sijotuvą (198 800 Eur), būgninį sijotuvą su transporteriais (125 000 Eur) (4 pav.), gravitacinį sijotuvą (694 300 Eur), komposto pakavimo įrangą (74 200 Eur) (5 pav.).

Būgninis sijotuvas su transporteriais

Komposto pakavimo įranga

11.1.4. „Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2019-12-02. Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2021-12-01.

Projekto tikslas - Sukurti detalų algoritmą ir jo pagrindu programinę įrangą, skirtą atliekų sąvartynuose sukaupytų produktų ir energijos gamybai tinkamų išteklių potencialo ir atgavimo techninių, ekonominių ir aplinkosauginių galimybių įvertinimui.

Projekto partneriai – VšĮ „Kauno regiono atliekų tvarkymo centras“, VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras.

Projekto veiklos:

Koncepcijos modelio kūrimas, sprendimų ieškojimas. Modelio prototipo sukūrimas. Bandomosios versijos sukūrimas ir išbandymas.

Finansavimo sutartis – 2019-11-15

Finansavimas – 450.000,00 Eur be PVM, iš kurių:

- 405.000,00 Eur be PVM ES fondų lėšos;
- 45.000,00 Eur be PVM pareiškėjo ir partnerių lėšos (kiekvienas partneris įsipareigojo prisidėti po 15.000,00 Eur be PVM sumos)

48 lentelė. Preliminarus biudžeto paskirstymas

Fizinio rodiklio pavadinimas	Tinkamų finansuoti išlaidų	Skiriamos finansavimo lėšos, EUR be
Projekto vykdymas	426.735,00	384.061,50
Parengta koncepcija	106.803,73	96.123,36
Sukurtas prototipas	213.269,21	191.942,29
Sukurta bandomoji partija	106.662,06	95.995,85
Informavimas apie projektą	900,00	810,00
Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto	22.365,00	20.128,50
Iš viso:	450.000,00	405.000,00

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2020 m.

2020-02-07 paskelbtas ikiprekybinis viešasis pirkimas, kuriam pasiūlymus pateikė 4 dalyviai. Atlikus administracinį vertinimą, pasiūlymų ekspertinis vertinimas perduotas Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros kokybinio vertinimo ekspertams. Vadovaujantis ikiprekybinio pirkimo dokumentais ir Lietuvos respublikos Vyriausybės 2020-01-15 nutarimu Nr. 22 patvirtinto mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 86.1 ir 97.3 punktais bei apibendrinta MITA parinktų ekspertų išvada nustatyta, kad trys iš keturių, pirkime dalyvavusių dalyvių neatitiko jiems keliamų reikalavimų, todėl pirkimas turėjo būti nutrauktas, nesusidarius minimaliam (trijų) dalyvių skaičiui.

2020-08-10 paskelbtas pakartotinis viešasis pirkimas, kuriam pasiūlymus pateikė 6 dalyviai. Po administracinį, kokybinių dalyvių vertinimų buvo sudaryta pasiūlymų eilė:

50 lentelė. Pasiūlymų eilė.

Eil.	Dalyvio pavadinimas	Vertinimo balai	Vertinimo eilės
1	UAB „Dts solutions“	10,4	1
2	Kauno technologijos universitetas	9,5	2
3	UAB „Elhic“	8,1	3
4	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	7,4	4
5	Vytauto Didžiojo universitetas	1,6	6
6	UAB „AV Consulting“	1,1	5

Pirkimo laimėtojais pripažinti UAB „Dts solutions“, Kauno technologijos universitetas, UAB „Elhic“, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, su kuriais bus sudarytos sutartys.

11.1.5. „Įmonės darbuotojų mokymasis“ pagal priemonę „Kompetencijų vaučeris“

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2020-02-02.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2020-06-01.

Projekto tikslas – kelti įmonės darbuotojų kvalifikaciją ir kompetenciją bei geriau prisitaikyti prie nuolatos kintančių darbo rinkos reikalavimų.

51 lentelė. Finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais
Skiriamas finansavimas	4 296,34
Pareiškėjo nuosavos lėšos	1 779,66
Iš viso:	6 076,00

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2020 m.

2020-02-07 pasirašyta Dotacijos sutartis su UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ dėl projekto finansavimo.

2020-02-12 pasirašyta mokymo paslaugų teikimo sutartis su Viešąja įstaiga „American English School“. Mokymai vyko 2020 m. vasario-birželio mėnesiais. Bendrovės patalpose iki 2020 m. kovo mėnesio. Vėliau mokymai vyko nuotoliniu būdu, naudojant Microsoft Teams programą. Pabaigus mokymus 6 darbuotojams buvo išduoti Anglų kalba darbui A1 lygiu pažymėjimai, 6 darbuotojams buvo išduoti Anglų kalba darbui A2 lygiu pažymėjimai ir 2 darbuotojams buvo išduoti Anglų kalba darbui B2 lygiu pažymėjimai.

Įgyvendinus šį projektą buvo įgyvendinta UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro strateginiame veiklos plane numatyta uždavinio „Aktyviai dalyvauti „minkštuosiuose“ projektuose“ priemonė „Investicijų projektų, skirtų darbuotojų žinių ir įgūdžių gerinimui, kvalifikacijos kėlimui inicijavimas, parengimas ir įgyvendinimas“.

12. Veiklos prognozės

Bendrovė 2021 metais gali sėkmingai vykdyti savo veiklą.

Valdybos pirmininkė

Vida Mačernienė

Direktorius

Algirdas Reipas